

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžiama kas Pėnnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T Ė V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T Ė V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tevyne“

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelionis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T Ė V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 19

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918

New York, N. Y. Gegužės (May) 9, 1924.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XV

Vokietijos Rinkimus Laimėjo Koalicija

Kuboj Prasidėjo Revoliucija Streikai ir Lokautai Argentinoj

VOKIETIJOS RINKIMUS LAIMĖJO DIDŽIOJI KOALICIJA.

Atėjusios žinios iš Berlyno skelbia, kad įvykusiuose gegužės 4 d. Vokietijos Reichstago rinkimuose laimėjo didžioji koalicija. Jei galutini rinkimų daviniai neperkeis šitų žinių, tai vadinasi, Daweso reparacijų plano šalininkai laimėjo Vokietijos parlamento rinkimus ir tuo budu galima tikėtis pastovaus susitarimo tarpe aliantų ir Vokietijos reparacijų mokėjimo klausimu.

KUBOJ PRASIDĖJO REVOLIUCIJA.

Pereitą savaitę dalis Kubos kariuomenės sukilo prieš prezidento Zayas valdžią. Didelių susirėmimų dar kol kas neįvyko, nes sukilėlių jėgos esančios nedidelės. Valdžia tikrina, kad sukilėlių esama tik apie 150, vienok sukilėliai giriasi, kad jų esą viršaus 500 ir su laiku jų jėgos padidėsia. Sukilėliai buvo kreipiasi į Jung. Valst. prašydami amunicijos, vienok prezidentas Coolidge, uždraudė jiems teikti amuniciją. Tuo tarpu Kubos valdžia irgi kreipėsi į Jung. Valst. valdžią prašydama amunicijos ir ginklų ir sakoma Valstybės Sekretorius Hughes sutikęs Kubos valdžios prašymą patenkinti.

STREIKAI IR LOKAUTAI ARGENTINOJ.

Pranešama iš Buenos Aires, kad Argentinoj jau prasidėjo streikai ir lokautai prieš neseniai išleista senatvės pensijų įstatymą, kuris turėjo būti pradėtas gyvenimam vykinti nuo gegužės 1 d. Šitas įstatymas sudaro senatvės pensijų mokėjimo fondą, į kurį darbininkai turi mokėti 5 nuoš. savo uždarbio, o kita pusė sumoka darbdaviai. Kadangi šitam įstatymui priešingos abi pusės, todėl ir pradėjo kovą darbininkai streikais, o darbdaviai lokautais.

ANGLIJOS DARBININKŲ VALDŽIOS SUNKUMAI.

Anglijos darbo partijos pastatytai valdžiai gana sunku dirbti, kuomet neturi parlamente apsoliutės didžiūmos ir praseina pasitikėti kitų partijų pagalba. Buvo pranašaujamas valdžios krizis, kuomet bus įneštas parlamentan biudžet-

tas, vienok darbininkų valdžios biudžetas pasirodė tokiu, kad netik liberalai su juo sutiko, bet net ir konservatyvai neturėjo pagrindo jo smerkti. Dabar ir vėl liberalai grumoją darbo partijai delei valdžios išsilaikymo, kuomet darbo partija nesutiko palaikyti liberalų siulomo proporcionales atstovybės parlamente įstatymo.

IŠIMTA IŠ KASYKLOS 115 LAVONŲ.

Iki gegužės 5 d. išimta iš Benwood, W. Va., angliakasyklos visų 115 žuvusiųjų darbininkų lavonai. Šioje angliakasykloje įvyko baisi eksplozija kovo 28 d. ir uždarė ką tik suėjusius į kasyklą 115 angliakasių.

VAGYSTĖS LATVIJOS PASTE.

Pranešama iš Rygos, kad susekta vienas Latvijos pašto valdininkas, kuris per keletą metų atplėsinėjo iš Amerikos pareinančius laiškus ir juos apvogdavo, jei laiškuose budavo pinigų. Sakoma atidaryta arti 5,000 tokių laiškų, iš kurių išimta pinigai.

SVEIKINA UŽ ATAKAVIMĄ PROHIBICIJOS.

Kolumbijos Universiteto prezidentas Dr. Butler, savo kalboje viename baliujų pasmerkė prohibicijos įstatymą, išvadinamas jį kenksmingu visuomenei ir tiesiog neįvykinamam. Dabar Dr. Butler gauna tukstančius pasveikinimo laišku ir telegramų už tokį savo žygi. Jam pasveikinimus siunčia įvairių luomų žmonės, neišskiriant net kunigų ir valdininkų.

PLANUOJA ANTI-KARINĖ DEMONSTRACIJA.

Unijų Internacionalas planuoja rugsėjo mėnesyje pašaukti savo 19,000,000 narių prie demonstracijos prieš karus. Sakoma šita visa pasaulinė demonstracija eis su obalsiu: „Karas prieš karus“. Labai pagrįsta demonstracija ir joje turėtų dalyvauti kiekvienas darbo žmogus.

PREZIDENTAS UŽVĒTAVO PENSIJŲ BILIŲ.

Neseniai perleista kongreso bilių, kuriuomi padidinama pensija buvusių Amerikos karų veteranams ar jų šeimynoms, prezidentas

Coolidge užvetavo. Kadangi šitas bilius uždeda 58 mil. dol. mokesnių piliečiams kas metai, tad prezidentas sako, kad reikia atsižvelgti ir į mokesnių mokėtojus ir tuo remdamasis užvedavo bilių. Taipgi dabar prieš prezidentą stovi ir kareivių bonų bilius, kurio užvetavimas beveik yra užtikrintas.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Keliolika Jung. Valst. senato lyderių reikalauja, kad Jung. Valst. oficialiai dalyvautų Tarptautiniam Tribunalui, kurį sudarė Tautų Sąjunga.
— Jung. Valst. senato įvairūs tyrinėjimai šio posėdžio metu jau atsėjo \$325,000. Teapot Dome tyrinėjimas kainavo \$32,808, o Daugherty tyrinėjimas — \$13,419.
— Nuo liepos 1 d., 1921 m., prohibicijos agentai sukonfiskavo \$6,723,277 vertės įvairaus turto ši įstatymą peržengusių piliečių. Sukonfiskuota 2,515 automobilių, 146 laivai ir 53 arkliai su 35 vežimais.
— Netoli Middletown, N. Y., užsidedę prekinis traukinys ir sudėgę 30 vagonų grūdų ir kitų prekių. Žmonių ne vieno nesužeista.

Iš Lietuvos Laikraščių

Savivaldybių rinkimai atidėti.

Kaunas, 17. 4. Seimas trečiuoju skaitymu priėmė įstatymą, kuriuo savivaldybių rinkimai, turėję įvykti birželio 20—21 dieną, atidėta trims mėnesiams.

Klaipėdos sutartis galutinai pasirašyta bal. 23 d.

Lietuvos atstovas Paryžiuje balandžio 15 d. pranešė Ambasadorių Konferencijai, kad įvairios gramatinės pataisos Klaipėdos konvencijoj yra Lietuvos Vyriausybei priimtinos. Tą pačią dieną pataisyta konvencija atiduota spausdinti. Esamomis žiniomis ji bus formaliai Ambasadorių pasirašyta trečiadienį, balandžio 23 d. ir persiųsta Kaunan musų Vyr. pasirašymui.

Patikrinus perrašytą Klaipėdos statutą atsiųstąjį musų vyriausybei į Kauną, pasirodė kad jame turinys neperkeistas palyginus su senuoju tekstu. Pakeista tik gramatikos klaidos.

Melagingos lenkų paskalos.

Pasklidusi laikraščiuose žinia, buk Ambasadorių Taryba, pasirašydama su Lietuva Klaipėdos konvenciją, versianti Lietuvą pasirašyti dar protokolą, kuriuo ji turinti atsisakyti už tai nuo Vilniaus, yra be pamato. Ją paleido lenkų spauda, tuo parodydama Lenkų pageidavimus. Užsienių reikalų Ministerijoj mums pareikš-

— Balandžio mėnesy visoje New Yorko Valstijoje automobiliai užmušė 140 žmonių. New Yorko miestui tenka 56 aukos.
St. Paul, Minn., vienas senas 34 metų bankas, su 5 mil. dol. depozitų valdžios įsakymu uždarytas. Banko uždarymo priežastimi esančios ukininkams paskolos, kurios „sustingusios“ ir nebelikę pinigų banko operacijoms vesti.
— Pranešama iš Jeruzolimos, kad turkų bandos Syrijos pasieniu užpildinėja armenus ir jau sunaikina viršaus tuzino kaimų. Armenai terorizuojami bėga į Palestiną ir Mesopotamiją.
— Didelės viesulos perėjo per pietines valstijas, kuriose žuvo viršaus 100 žmonių ir apie 1,000 sužeista. Medžiaginiai nuostoliai siekia viršaus 20 mil. dol. Labiausiai nukentėjo South Carolina, Alabama ir Georgija valstijos.
— Anglijos Gūjanųj kiliusame prielaukų darbininkų streike įvyko sukilimai, kuriuose užmušta 12 žmonių ir 21 sužeista. Pašaukta milicija.

Valdininkams algas pakels nuo gegužio 1 d. dienos.

Sulig Finansų Ministerio projekto, Lietuvos valdininkams algos bus pakeliamos nuo gegužės mėn. 1 d. š. m. Padidins nuo 10 ligi 50% dabartinės algos.
Karo invalidų namai.
Karo invalidams Klaipėdos krašte šelpti komitetas, kaip jau buvo minėta, savo š. m. balandžio 10 d. posėdy, einant p. Gubernatoriaus Budrio pasiulymu, nutarė nupirkti ir įtaisyti „Invalidų namus“.
Šiandieną tas sumanymas jau įgyvendintas. Komitetas įgijo dviejų aukštų muro (Hospitalstrasse 16), kume bus įrengta karo invalidams amatų mokykla-dirbtuvės, bei bus suspiestas karo invalidų dvasinio gyvenimo centras. Tą komiteto žygi reikia tik sveikinti.

Lietuvos gelžkeliai.

Gelžkelių Valdybos žiniomis pas mus dabar 236 klasiniai ir 2.870 prekinii vagonų. 35% garvežių taisytini.
Vasario mėn. pabaigoje prasidėsias iš Paryžiaus medžiagos įvedimas elektros vagonuose.

Kurui išleidžiama į metus virš 4.000.000 litų.

Anglių, pirktų už 34 šilingus 7 pensus ir 34 šilingus 10 pensų tonui užteks tik iki I/III. Pirkta buvo 30.000 to, nes daugiau nebeleido kontrolė, dabar anglis kainuoja jau 6—šilingus brangiau. Norima užpirkti dabar partiją 80.000 to.
Be to, buvo pirкта 10.000 to. durpių; vienok vieton 25% maximum drėgnumo „Stiklo“ ir „Amerikos“ bendrovės pristatė durpių 50% drėgnumo.
Dabar manoma nupirkti 20.000 to. iš b-vės „Ežerelis“.

Atamanų buriai Vilniuj.

Pastaruoju metu Vilniuj priviso tiek atamanų su savo buriais, jog lenkų kariuomenės dalys jau neįstengia su jais kovoti. Seime lenkų atstovai daro paklausimų, o Vilnijos administracija laikraščiuose stengiasi visuomenei įrodyti, kad visų nelaimių priežastis — Kaunas.
Štai, kovo 16 d. geležinkelii linijoj tarp Ignalino ir Dukšto buvo jau antras pasikėsinimas išsproginti liniją. Lenkai ir čia įžūrėjo, kad kaltininkai esą lietuviai, nes, pasak jų, sprogtamosios medžiagos piktadarai galėję gauti tik iš Lietuvos.

Kuomet vienas vyras giria kitą vyrą, tai buk tikras, kad jis turi ką nors perduoti.

Tankiai net genijus prigauna žmones, dėvėdamas gerus drabužius.

Žvėriški kankinimai.

Paskutinis „Holas Bielarusa“ Nr. (16) praneša apie baisius suimtųjų kankinimus Dysnos policijoj. Ten atspausdintas vieno kankinių laiškas, kurio ištrauka pridėta prie Gudų frakcijos paklausimo, padarymo Varšavos Seime teisingumo ir vidaus reikalų ministrų. Skaitant tas ištraukas net klaiku darosi.

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 33-ČIAS IR 6-TAS DVIMETINIS SEIMAS

PRASIDĖE BIRŽELIO 23 DIENĄ, 1924 METŲ, 9 VALANDĄ RYTE.

REDINGTON HOTEL KAMPAS E. MARKET ST. IR PENNSYLVANIA AVE., WILKES-BARRE, PA.

SLA. kuopos ir pavieniai nariai kas Seimas siunčia pasveikinimus ir aukas įvairiems naudingiems tikslams paremti. Musų organizacijos ir lietuvių tautos reikalai kas kartas eina didyn, tad ir aukų tiems reikalams daugiau reikia. Siemet kreipiame ypatingą SLA. kuopų ir narių domę į sekančius paramos reikalingus reikalus:

1. SLA. Našlių ir Našlaičių Fondas — pinigai labai reikalingi, kad galėjus nors dalinai sušelpi visus atsisaukusius SLA. narius ir jų šeimynas, nelaimės ištiktus. Šitas Fondas yra labai svarbus musų organizacijos gyvenime.
2. SLA. Moksleivių Fondas — nebeturi pinigų sušelpi SLA. narius ir jų vaikams aukštesnius mokslus einantiems, todėl reikalinga aukų šitam musų svarbiam Fondui.

SLA. Seimas, kaip visuomet, priims SLA. kuopų ir pavienių narių skiriamas aukas čionai paminėtiems tikslams, kaip lygiai ir kitiems įvairiems švietimo ir labdarybės tikslams, kaip čionai Amerikoje, taip ir Lietuvoje. Visos aukos bus pasiųtos ten, kur aukotojai nurodys.

Siunčiamas aukas čekiais ar money orderiais reikia išrašyti vardu: Lithuanian Alliance of America. Laiškai su linkėjimais ir aukomis reikia siųsti sekamu adresu:

S. L. A. CONVENTION, Redington Hotel, Cor. E. Market St. & Pennsylvania Ave., Wilkes-Barre, Pa.

SEIMO RENGĖJŲ PRANESIMAS.

Seimo delegatų žiniai: Viešbučiai apstojimui yra parinkti sekanti: Redington Hotel, čionai bus ir svetainė Seimo sesijoms laikyti, arba SLA. HEADQUARTERS. Kambariai nuo \$2.00 ir augštyt.

Antras — Terminal Hotel, skersai gatvę nuo Redington Hotel. Kambariai nuo \$2.00 ir augštyt. Trečias — Hart Hotel, priešais svetainę. Kambariai nuo \$2.50 ir augštyt.

SLA. SEIMO PROGRAMAS:

Birželio 23 d. bus iškilinga vakarienė, Redington Hotel, Seimo salėje. Prasidės 7 val. vakare. Ši vakarienė bus viena iš puikiausių, nes dalyvaus daugybė delegatų ir lietuvių inteligentijos. Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius dalyvauti, nes turėsite progos susieiti ir pažinti su svečiais ir daug ko naudingo išgirsti. Vakarienė bus iš vienuolikos valgių ir gardumynų. Įžanga ypatai \$3.00.

Delegatai norinti dalyvauti Seimo iškilnių vakarienėje, turi pasirūpinti tikietus išanksto, užsisakant pas Seimo rengimo komisiją šiuomi adresu: J. J. NIENIUS, 45 Moyallen St., Wilkes-Barre, Pa.

Birželio 25 d. bus didelis koncertas ir daug kitų pamarginimų, ko čia nevisada galima turėt progos matyti. Įžanga ypatai 75c. ir \$1.00. Pradžia 8 val. vakare.

Birželio 26 d. bus didelės prakalbos — kalbės geriausi kalbėtojai, kokių čia niekad buti negalėtų ir tik laike SLA. Seimo turime progos juos išgirsti.

Gelžkeliai yra šie: Pennsylvania R. R., Lehigh Valley R. R., Central of N. J. R. R., D. H. & Hudson R. R., Woyming Valley R. R. ir Wilkes-Barre & Hezleton R. R.

Kokiu gelžkeliiu delegatai neatvažiuos, nėra jokios painės rasti Seimo posėdžių svetainę, nes nuo stočių matyti iš visur REDINGTON HOTEL.

Ant galo norisi priminti vietos ir apylinkės lietuviams, kad tokių iškilnių, kokios esti laike SLA. Seimo, retai kada galima susilaukti, todėl yra prašomi visi vietos ir apylinkės lietuviai lankytis kuoskaitlingiausiais į visus Seimo iškilimams paminėti surengimus. Taipgi yra prašomi SLA. nariai lankytis į Seimo sesijas, kaipo svečiai.

Visais reikalais, kurie liečiasi Seimo vakarų ar bent kurių informacijų norint gauti meldžiame kreiptis į Seimo Rengimo Komisiją sekamu adresu: J. J. Nienius, 45 Moyellen St., Wilkes-Barre, Pa.

SEIMO RENGIMO KOMISIJA.

„T E V Y N Ė“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadieniai.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taisyti sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, prašymai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašta ženkliu jų sugražinimui.

PEŠTUKIZMO GADYNĖ,

Pažvelgus į Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą, vien liudną vaizdą matyti: vaidai, peštinės, barmiai, nesutikimai ir tt. Konstruktivio ir visuomeniškai naudingo darbo visai mažai — tai tik didelė retybė. Ir tankiausiai tos peštinės ir vaidai paremti vien asmeninių ambicijų pagrindu, o ne principiais idėjų klausimais. Tankiausiai pešamasi už tokius dalykus, kurie nėra išgriauzto kiaušinio neverti ir tose peštinėse eina net taip toli, kad jokios priemonės, joki šmeižtai ir provokacijos nėra peržemu įrankiu savo asmeniui priešui apgalėti.

Tuo keliu eina netik sufanatikę partijų vaidai ir juos sekanti tų grupių eiliniai nariai, bet to žalingo kelio laikosi net laikraščių redaktoriai ir dar tokių laikraščių, kurie save skelbia bepartvyviais visuomenės organais. Nekartą laikraščių redaktoriai falsifikuoja savo asmeninių priešų mintis, išvadas, sakinius ir net žodžius, o jei prisiema reikalą, tai net nebutus dalykus išgalvoja, by tik turėjus progos tą savo asmeninių priešų šmeižti, provokuoti, niekinti savo skaitytojų akyse.

Jei tokios peštinės citu vien tarpe partijinių ir civinių grupių ir jei jos citu vien principialiu klausimų plotmėje, padoru ir dženelmonišku būdu vedamos, tai būtų galima pavadinti vien naturalum apsiireiškimu. Bet šiandien Amerikos lietuvių gyvenime peštinės ne tik paskendo šmeižtais ir provokacijomis dvokiančiame dumble, bet jos nešamos ir į visą mūsų gyvenimą. Tokiomis peštinėmis mes rišame kiekvieną, kad ir svarbiausį visiems bendrą, gyvenimo iškeltą klausimą. Nuo tokių peštinų nėra laisvos ir mūsų kultūrinės, labdaringosios, pašalpos, ir apdraudos organizacijos. Ir tenka pastebėti tas faktas, kad didelėje didžiūnyje atsitikimų šiose organizacijose peštinės vedamos ne del tų organizacijų reikalų, o vien pašaliniais reikalais ir asmeninių ambicijų atsiekimui.

Taigi noroms nenoroms turime sutikti su tuo faktu, kad Amerikos lietuvių gyvenimas įsisuko į užburta nešvarių peštinų ratą ir gyvename tikrojo peštukizmo gadynėje. Ir blogiausiai yra ta aplinkybė, kad nesimato jokių pastangų, nesigirdi jokio rimtesnio balso, kad kaip nors iš to užburto peštinų rato pasiūbuosavus ir pradėjus ieškoti būdų rimtam ir konstruk-

tyviam visuomenės darbui. Retkarčiais pasigirsta vienas kitas balsas, atsišaukiantis į sveiką visuomenės sąmonę, bet ir vėl žusta tame peštinų choase beveik niekieno neišgirstas.

Tuo patim kartu, kuomet tų peštinų triukšmas laiko užstelbęs sveiką visuomenės sąmonę, stovi prieš mus visa eilė svarbių, būtinų ir visiems bendrų darbų ir laukia mūsų rimtos akcijos. Jau nekalbant apie amerikiečių pareigas linkui Lietuvos ir Varšavos militaristų kankinamų mūsų brolių užgroboje Lietuvos dalyje, yra ir mūsų pačių gyvenime visa eilė svarbių pareigų, kurios laukia mūsų rimto darbo. Štai Amerikos lietuvių smaugia „munšaino“ slogutis; mūsų liaudis laukia rimto kultūros ir apšvietos darbo; mūsų jaunomėnė baigia mums ant visados žuti išautėjimo bangose; apdraudos ir pašalpos reikalas darbo žmonių minios dar nesuprantamas; ateiviams tiesiam reakininkų žabangai; mūsų, kaip ir kitų tautų, tautiniai darbuotojai Amerikoje rengiama pražutis, kad visus ateivius paskandinus amerikozmo bangose ir daugelis kitų lygios svarbos klausimų stovi prieš mus. Ir šitie klausimai visiems Amerikos lietuviams yra bendri ir lygiai svarbūs, vienok mes į juos atsakome vien savo nerimtomis peštinėmis, tarsi keno nors butumėm pasamdyti, kad kuogreičiau save sunaikinūs.

Broliai, amerikiečiai, išsiblaivykime iš tų peštinų svaigulio, nes tuomi tik patys save naikiname! Jau laikas kiekvienam atsišaukti į savo sveiką sąmonę ir, metus šalin peštinų ligą, stoti prie rimto, konstruktyvio darbo. Peštinų keliu eidami neužilgo visi pražusime!

KLAIPĖDOS KONVENCIJA.

Iš perspausdintos „Tėvynėje“ Klaipėdos klausimui išspėsti konvencijos, kurią patiekė p. Daviso vadovaujama komisija ir kurią priėmė Tautų Sąjungos Tarybė ir Lietuvos premieras p. Galvanauskas, tenka patirti tie dėsni, kuriais šis Lietuvai svarbus klausimas išspėstas. Tiesa, aliantų ambasadorių konferencija, Prancijai reikalaujant, o Italijai ir Japonijai pritarinėjant, norėjo tą konvenciją perdirbti sulig lenkiško kurpilio, bet, kaip praneša vėlesnės žinios, Anglijai griežtai stovint už originalią šios konvencijos priėmimą ir ši įstaiga nutariusi konvenciją priimti ir pasirašyti. Vadinasi, Klaipėdos klausimų galima laikyti galutinai išspėstus.

Ant kiek šita konvencija yra naudinga ar žalinga Lietuvai, tai gali būti kelios nuomonės. Kad Lietuva nepasiekė maksimumo visų savo reikalavimų, tai dviejų nuomonių negali būti. Bet ar Lietuvai buvo galimybių šitą konvenciją atmeti, tai yra kitas klausimas ir apie tai prisieis atskirai pakalbėti. Dabar mums norisi tik apie pačią konvenciją keletą pastabų padaryti.

Visų pirma, konvencija yra pusėtinai neaiški ir net keliose vietose galima jos dėsnius skirtingai interpretuoti. Ji žalinga Lietuvai tuomi, kad verčia Lietuvą atidaryti Nemuną medžių plukdymo navigacijai ir Klaipėdos uostui taikoma Barcelonos konferencijos nuostatai, kas suteikia Lenkijai progos naikinti Lietuvos miškus, kuriuos ji yra smurtu nuo Lietuvos užgrobusi. Apart to, draudžiama Lietuvai naudotis dabartinuose santykiuose su Lenkija Barcelonos konferencijos nuostatų taisyklėmis, kurie leidžia sulaukyti trafiką tarpe tų valstybių, tarp kurių iškyla ginkluotų susirėmimų komplikacijos. O juk Lietuva yra karo padėty su Lenkija. Bet aliantams norisi naudotis Lietuvos miškais, kuriuos šiandien jiems pusdykiai parduoda nusibankrutiję Varšavos poneliai, todėl ir uždrausta Lietuvai naudotis tomis Barcelonos konferencijos nuostatų provizijomis, kad Lietuva negalėtų to savo miškų naikinimo sustabdyti.

Paties uosto administravimas yra per daug atimtas iš Lietuvos rankų, nors Lietuva duoda visas lėšas uosto išlaikymui ir jo administravimui. Taipgi sudarymas tų „laisvų zonų“ Klaipėdos uoste, gali ateityje Lietuvai sudaryti didelių nesmagumų ir komplikacijų. Ant galo einama net taip toli, kad kikišamasi į grynai vidujinius Lietuvos reikalus, kaip munitų rūtustatymas, geležinkelio tiesimas ir tt.

Konvencijos nuostatai Klaipėdos Krašto autonomijai yra netaip jau blogi. Bet ir čionai, kaip ir visoje konvencijoje, per daug toli einama į vidujinius Lietuvos reikalus. Taipgi kaip autonomijos, taip ir visų principialiu konvencijos nuostatų, pakeitimas yra labai apunkintas ir gana komplikutas. Matyt šios konvencijos gamintojams norėjosi, kad ji galiojūt kuilgiausiai.

Abelnai imant, konvencija galėjo būti daug blogesnė, negu kad dabar ji yra, ypač atsižvelgiant į visas Varšavos intrigas ir tų intrygų užtariamą aliantų politikoje. Prie galutinės išvados einant, galima tiek pasakyti: kiekvienas išmintingas diplomatas, eidamas į diplomatinės derybas, visuomet turi nusistatęs maksimumo ir minimumo linijas. Jis visuomet stengiasi pasiekti maksimumo linijos ir kartu žino, kad jis negali nusileisti žemiau minimumo linijos. Kad Lietuvos diplomatai šioje konvencijoje nepasiekė savo reikalavimų maksimumo linijos, tai yra faktas, bet kad jie nenusileido žemiau minimumo linijos, tai irgi kiekvienam yra aišku.

LAIKRAŠTININKŲ SUVAŽIAVIMAS IR SLA.

Kai kuriems laikraščių redaktoriams nepatinka, kad „Tėvynė“ dalyvavo pereinamais metais tautinio nusistatymo laikraštinių suvažiavime ir taipgi dalyvavo

ir šiemet. Jau bandoma SLA. nariams įrodyti, kad čionai SLA. organas įtraukiamas į grynai partijos reikalus ir todėl yra žalinga SLA., kaip bepartvyvei apdraudos ir pašalpos organizacijai.

Vienok tikrenybėje taip nėra. Visų pirma, ir pereinamais metais „Tėvynė“ dalyvavo, ir šiemet dalyvavo laikraštinių suvažiavime neoficialiai. Šitokiame atsitikime suvažiavimo nutarimai „Tėvynės“ jokiomis pareigomis nesuriša net ir visuomeniais klausimais. O grynai partijinio pobūdžio klausimų svarstyme „Tėvynė“ nedalyvavo nei pernykšiam suvažiavime, nei dalyvavo šių metų suvažiavime. Jei šitų klausimų svarstyme dalyvauja „Tėvynės“ redaktorius, tai jisai dalyvauja jau ne „Tėvynės“ vardu, o tik kaip pavienis laikraščių bendradarbis ir jei jisai įeina į kokias suvažiavimo sudaromas komisijas, tai irgi tik tomis teisėmis, o ne kaip „Tėvynės“ redaktorius. Taigi čionai gali būti aišku kiekvienam, kad „Tėvynė“ nėra „ikinkoma į partijinį vežimą“, kai tą norėtų matyti kai kurie laikraščių redaktoriai.

Taipgi kiekvienas turi sutikti su tuo faktu, kad nei pernykšties laikraštinių suvažiavimas nebuvo grynai partijiniu suvažiavimu, nei šiometinis suvažiavimas bus tokiu. Juk čionai dalyvauja ir toki laikraščiai, kurie nieko bendro neturi su partijomis, o yra vien tautinio nusistatymo visuomeniais organais. Šituose laikraštinių suvažiavimuose pirmoje vietoje yra svarstomi bendri visuomenės ir laikraštinių reikalai, kurie yra lygiai svarbūs kiekvienam laikraštiniui, nežiurint kokios srovės jisai nebutų. Svarstoma Lietuvos bendrieji reikalai, mūsų jaunimo auklėjimo reikalai, visuomenės švietimo reikalai, rašybos tobulinimo klausimas ir daug kitų svarbių reikalų, kurie ir Susivienijimui, kaip svarbiai Amerikos lietuvių organizacijai, ir jos organui nėra svetimi ir nuo jų atsakyti negalima. Apart to, „Tėvynė“ dalyvaudama laikraštinių suvažiavime nors neoficialiai, duoda progos jame dalyvaut savo bendradarbiams lygiomis teisėmis su kitų laikraščių bendradarbiais, kurios jie neturėtų, jei „Tėvynė“ visiškai suvažiavime nedalyvautų. Kas tuomet norėtų tokiam laikraščiui bendradarbiauti, kuris atskirtu save Kynų siena nuo bendrų visuomenės reikalų? O juk kaip kiekvienam laikraščiui bendradarbiai reikalingi, taip ir „Tėvynė“ be bendradarbių apseiti negali.

Ant galo norisi pažymėti ir tas faktas, kad pašalinį laikraščių pritarimas mūsų organizacijai yra labai naudingas, ypač tuomet, jei tas pritarimas konstruktyvė formoj yra reiškiamas. Ir tik „Tėvynė“ dalyvaujant laikraštinių suvažiavime tegalimas tokis pritarimas mūsų organizacijai iš laikraštinių laimėti, nes tik

tuomet galima tinkamai nušviesti mūsų organizacijos padėtis ir jos svarbą Amerikos lietuvių visuomenės gyvenime. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje jau per daug svarbų vaidmenį vaidina Amerikos lietuvių gyvenime, kad jis galėtų atsisakyti nuo bendrų visuomenės reikalų. Pagaliau, ir pačiai organizacijai išėitų nenaudon, jei ji ranka numotų į pakvietimą laikraštinių suvažiavime dalyvauti, kuriame dalyvauja 7-8 įtakingi Amerikos lietuvių laikraščiai. Jei mūsų organizacija atsuktų nugarą šitiems laikraščiams, tai yra aišku, kad ir tie laikraščiai atsuktų savo nugaras mūsų organizacijai. O kaip minėjome, kiekvieno laik-

Diplomatai Lietuvos Darželyje

Jei skiriama diplomatas keliauti į kokią nors šalį, jis yra parenkamas sulig jo gabumu, žinojimo savo šalies interesų ir supratimo būdų, kuriais jis galėtų savo šaliai atnešti naudą. Tankiai juos parenka šalies dideli interesai, kurie tikisi iš to turėti sau naudą prekyboje, finansuose, koncesijose, eksploatacijoje, ar gavime privilegijų, arba kad pakentki konkurencijai.

Nors Lietuva neturi daug pasiulinti kitoms šalims šiais atžvilgiais, bet pasirodo, kad pasaulio komercijos judėjime ji nėra paskutinė vietoje. Galima šis tas Lietuvai parduoti, nes Lietuvos valiuta stovi gana augštai; galima Lietuvoje rasti gierių, gauti įvairių ukio produktų ir, pagaliau, gauti gerą rąką keleivių skaitlių keliaujančių Amerikon. Prieš karą kai kada tas keleivių skaitlius pasiekdavo nuo 16,000 lyg 26,000 kas met vienon pusėn ir netoli tiek pat atgal — Lietuvon. Lietuva taipgi stovi pakely Rusijai ir Rytų Europai ir Vakarų Europai ir tikimasi buvo, kad daugelis keleivių ir visokių prekių bus gabenama per Lietuvą ir abi pusi, ypatingai, jei Lietuva turėtų gerą uostą.

Tuo uostu, buvo manoma, galės būti Klaipėda, nes buvo projektuojama pagilinti jos uostą, kad galėtų juo naudotis net dideli laivai, ir surišti jį gerais gelžkeliais, dradarbiais lygiomis teisėmis su kitų laikraščių bendradarbiais, kurios jie neturėtų, jei „Tėvynė“ visiškai suvažiavime nedalyvautų. Kas tuomet norėtų tokiam laikraščiui bendradarbiauti, kuris atskirtu save Kynų siena nuo bendrų visuomenės reikalų? O juk kaip kiekvienam laikraščiui bendradarbiai reikalingi, taip ir „Tėvynė“ be bendradarbių apseiti negali.

Ant galo norisi pažymėti ir tas faktas, kad pašalinį laikraščių pritarimas mūsų organizacijai yra labai naudingas, ypač tuomet, jei tas pritarimas konstruktyvė formoj yra reiškiamas. Ir tik „Tėvynė“ dalyvaujant laikraštinių suvažiavime tegalimas tokis pritarimas mūsų organizacijai iš laikraštinių laimėti, nes tik

raščio konstruktyvė parama ir pritarimas mūsų organizacijai ir jos darbams turi begalinės svarbos ir yra labai naudingas.

Akyvaizdoje šitų kelių pastabų gali būti aišku kiekvienam SLA. nariui, kad „Tėvynės“ dalyvavimas laikraštinių suvažiavime yra naudingas mūsų organizacijai ir nuo to atsakyti būtų galima tik tuomet, jei mums būtų nereikalinga tų laikraščių parama ir pritarimas mūsų svarbiems pašalpos, apdraudos ir labdarybės darbams. Tik tamintimi vaduodamiesi mes ir pernai neoficialiai dalyvavome laikraštinių suvažiavime ir šiemet jame mūsų organizacijai išėitų teisėmis.

Ji tą veikė per savo draugus — Aliantų Ambasadorių Konferenciją Paryžiuje ir per ją, tokiems tikslams sutvertą, Tautų Lygą Genevoje. Tai Lietuvos vienodi priešai.

Turint Lietuvai gerą uostą Klaipėdoje, Olandijos laivams netektų važioti tuos tukstančius lietuvių keleivių, kuriuos jie važiojo per keletą dešimčių metų į abi pusi. Taipgi Olandija visokiais budais stengėsi gauti laivų, kuriuos jie važiojo per keletą dešimčių metų į abi pusi. Taipgi Olandija visokiais budais stengėsi gauti laivų, kuriuos jie važiojo per keletą dešimčių metų į abi pusi. Taipgi Olandija visokiais budais stengėsi gauti laivų, kuriuos jie važiojo per keletą dešimčių metų į abi pusi.

Ziurėkime toliaus. Skandinavų šalių (Švedų, Danų ir Norvegų) laivai plaukioja po visą pasaulį ir dauguma jų tinka tik tokiems uostams, kaip Klaipėda. Jie gauda pirklybą visur ir mano, kad Pabaltija prigulti tik jiems — jų laivams. Na, štai Tautų Lyga ir paskiria Klaipėdos klausimo išrišimui, prie olando, vieną švedą, žmogų užinteresuotą Švedijos uostų reikaluose.

Kur gi buvo visu šiuo laiku Lietuvos diplomatai, kada tokius priešus Lietuvai Amerikos lietuvių visuomeni už tą užuojautą Vilniečiams, kurią mes matome apsi-reiškančią Amerikos lietuvių spaudoj, draugijų veikime ir įvairuose piliečių susirinkimuose. Tuo labiau esame dėkingi, kad ta užuojauta reiškiasi ne vien tik moraline parama mūsų tautiniam ir kultūriniam darbui, kurį varome sunkiausiomis sąlygomis ir aplinkybėmis, bet dar suteikiama mums didelės materialinės pagalbos našlaiečių šelpimui, neturtingųjų vaikų švietimui ir kitiems reikalams. Pastaruoju laiku tiesiai iš Amerikos gauname aukų gana daug, siunčia atskiri asmenys, organizacijos ir viešų susirinkimų rengėjai ir komitetai. Labai žymiai pakilus brangenybei mūsų krašte, tik ta amerikiečių pagalba ir padeda mums sumažinti skurdą labdarybės ir švietimo įstaigose.

Iš vietinės visuomenės daug materialinės paramos reikalauoti negalime, nes ji dar tebėra ekonominiame skurde ir prislėgtą įvairiais mokesniais. Ta visuomenė ateityje tautiniai, kultūriniai ir ekonominiai paklusi, atsilgys Amerikos lietuviams ir visai tautai už jos paramą.

Vilniaus krašto lietuvių gyvi

taip senai viena šalis skyrė savo atstovą Lietuvai tuojaus po Lietuvos pripažinimui de jure (su Rusijos reikalų apsaugojimu). Visai netikėtai vienam lietuviui teko sužinoti, kad šis atstovas buvo parinktas grynai Skandinavų interesų užju-rėjimui, nors jis Skandinavų šalių ir neatstovavo; jis paėjo iš Skandinavų šeimos ir buvo suinteresuotas jų laiviniuose reikaluose. Nepasisekus tai šaliai, kurią jis atstovavo oficialiai, užmegsti kokių nors ryšių Klaipėdoje, jis buvo perkeltas kitoje vietoj, kur Skandinavų interesai nebuvo taip svarbūs, kaip Pabaltijoje. Pirm ne kaip Lietuva tokį diplomatą priėmė, ji galėjo iširti, kam jis tikęs ir diplomatinu būdu galėjo tai šaliai pranešti, kad jis jai yra „persona non grata“. Bet juk mūsų žmonės lėti ir bailūs...

Ir vėl neužilgo ta šalis paskyrė kitą iš Skandinavų paeinantį atstovą. Jis vedęs lenkę, kurios tikra sesuo ištekėjusi už Lenkijos konsulo kitoje valstybėje. Vadinasi, visoki interesai randa sau guštą Lietuvoje kitų valstybių atstovybėse. Mat visi mato, kad Lietuvos diplomatai nesugebi apsi-žiūrėti ir apsaugoti tinkamai savo šalies reikalus, todėl visi, net lenkai, skubiai tuomi naudojasi ir, kaip tas „oželis rutų darželyje“, jie Lietuvoje daro ką tik nori. Ir kas kaltas, jei ne klerikalai su savo sebrais!

Po Vilniaus ir Gardino praradimui, po visų pinklių Lietuvos pražučiai pinto, po visokių skriaudų ir gėdų Tautų Lygos Lietuvai suteiktų, Lietuvos premieras randa laiką ir vietą pasaulio laikraščiuose tą suklirusią Lygą garbinti visuo savo balsu! Ir vėl „oželis rutų darželyje“!

Vykis Anagas.

AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

Laikinasis Vilniaus krašto lietuvių atstovybės pildymas mus išrinktosios visuomenės valia, šiūmi taria širdingą ačiū Amerikos lietuvių visuomeni už tą užuojautą Vilniečiams, kurią mes matome apsi-reiškančią Amerikos lietuvių spaudoj, draugijų veikime ir įvairuose piliečių susirinkimuose.

Tuo labiau esame dėkingi, kad ta užuojauta reiškiasi ne vien tik moraline parama mūsų tautiniam ir kultūriniam darbui, kurį varome sunkiausiomis sąlygomis ir aplinkybėmis, bet dar suteikiama mums didelės materialinės pagalbos našlaiečių šelpimui, neturtingųjų vaikų švietimui ir kitiems reikalams. Pastaruoju laiku tiesiai iš Amerikos gauname aukų gana daug, siunčia atskiri asmenys, organizacijos ir viešų susirinkimų rengėjai ir komitetai. Labai žymiai pakilus brangenybei mūsų krašte, tik ta amerikiečių pagalba ir padeda mums sumažinti skurdą labdarybės ir švietimo įstaigose.

Iš vietinės visuomenės daug materialinės paramos reikalauoti negalime, nes ji dar tebėra ekonominiame skurde ir prislėgtą įvairiais mokesniais. Ta visuomenė ateityje tautiniai, kultūriniai ir ekonominiai paklusi, atsilgys Amerikos lietuviams ir visai tautai už jos paramą.

Vilniaus krašto lietuvių gyvi

ir jeigu juos ir toliau rems visi laisvieji mūsų broliai ir sesers, tai nieks tos gyvybės negalės apmarinti, mūsų gyvenimas plėtosis ir mes turėsime įgyti visas priderančias kultūriniam žmonių teises.

Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto nariai:
D-ras D. Alseika — pirm.,
Kun. K. Čibiras — vice-pirm.,

Kun. D-ras V. Zajančauskas, — išd.
Mokyt. St. Kairiukštis—sekr.,
Kun. Pr. Bieliauskas,
Ukin. K. Gaigalas,
Kun. Kl. Maliukevičius,
Mokyt. St. Matijošaitis,
D-ras Al. Rymas,
D-ras J. Šlapelis.
(Antspauda)
Vilnius, 1924 m. kovo m. 25 d.

Domas Klausitis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

Tų ypatybių labai daug surandame liaudies psichologijoje. Tatai jaučiau reikalo ir pažymėti; tatai charakteringas reiškinys, kuris nušviečia tautos kilmingumą, jos linkimą ir duoda galimybės pažinti tautos sielą. Kartojau, kad lietuvių liaudies psichologijoje kuodaugiausia randama tų geriausių ypatybių. Tuo nudien mes galėtume pasididžiuoti. Be reiktų tam vien tik artesnio pažinimo. Tik, dėja, kažkodėl į šį dalyką žiurima, taip sakant aptemusiomis akimis. Ir tiesą pasakius sunkoka būtų įspėti kas čia kaltas: fanatizmas ar tasai pas mus vadinamasai „demokratizmas“. Mano išmanymu šiuo atveju svarbiausią rolę lošia jau senai pasauliui įgrįšęs tas „krikščioniškas idealizmas“, kurs lietuvių ypatybių aukštai yra statomas. Musų „demokratizmas“ ypatybių šiuo arkluku įdodinėti. Stačiai pasakius, vengiama tautos sąvoką pažinti, o juo labiau idealoginę tautos psichologiją.

Kalbant bendrais bruožais apie tautos psichologiją, atseina paliesti ir tautos fonatizmą; lietuvių tautos fonatizmą galima pavadinoti romantizmu.

Retą kurią iš pasaulio tautų rastum tiek romantišką, kaip lietuvių tautą. Tatai mums tvirtina lietuvių tautos mitologiją. Tikriaus pasakius, lietuvių tautos mitologija tvirtai įrodo, kad musų tautos fonatizmas daugiausia pasireiškia romantizmu. Tai geriausia pasireiškia romantizmu. Tai geriausia pasireiškia romantizmu. Tai geriausia pasireiškia romantizmu.

Pažvelgus į lietuvių senovę rastum nuostabių dalykų: kiek ten gilių paslaptų, kiek dvasios galingumo, kiek drąsaus pasiryžimo, o tas viskas taip begalo puikiai kilniu romantizmu perpinta...

Pagaliau, klausum, ką reiškia, kad musų bočių senovėje tiek daugybė dievų, deivių ir dievulių turėta? Kam gi musų sesulės tas gražias dainas dainavo? Ugi tai lietuvių tautos idiliškos žiedai! Tai dovana, kuria ne kiekviena tauta tėra apdovanota, kitaip sakant tautos dvasios gyvybė.

Tautos psichologija, rįsdamos su gamtos psichologija gvildo tautinius jausmus liaudyje. Šių jausmų turi kiekviena tauta, žinoma, tik nevienodoje proporeijoje. Lygiai tautiniai jausmai ne kiekvienos tau-

tos yra vienodi: vieni jų kilnesni, kiti ne tiek kilnūs, kiek atšiaurūs. Lietuvių gi tautiniai jausmai yra laikinai įvertintoje aukštumoje. Pažymėtina, kad lietuviuose tautiniai jausmai nešuduoda išdildomi. Šiam faktui įrodyti, ypat daug domėsio nukreipiu į socialistus, kilnius iš lietuvių tautos: šie žmonės tiek yra socialistais, „netautininkais“ kiek juos verčia tautiškai būti partijos artikulai, internacionalo dėsniai. Šiaip jau širdyje, jausmuose, atvirai sakant dvasios sieloje jie pasilieka lietuviškus. Gi ir patsai Lietuvos komunistų vadai, Vincas Kapsukas yra lietuvis dvasioje. Tatai tvirtinu pažindamas jį iš jo gyvenimo, artimiausiųjų jo palinkimų ir to viso, ko ištikrųjų jis tokiu tvirtu pasiryžimu trokšta pasiekti, neatsižvelgiant į tai, kad kododamas prieš aukštesnįjį luomą už žemesniųjų klasių buvę jį yra nužęjęs ne tuo keliu, kuriuo ištikrųjų norėjo eiti. Kapsukas tvirtina, jog 1918 metais Lietuvon buvę atvedę rusų raudonąją armiją ne tam, kad tos armijos pagalba Lietuvą pavergtų, bet gelbėdamas Lietuvos proletariatą iš pavergimo, tatau darę.

Tautinė sąvoka yra stipriausioji tautos pajėga. Tam įrodymų jau nereikia: ir šiaip jau kiekvienas žino, jog tautinių jausmų vedamas veik kiekvienas yra pasiryžęs aukoti savąją gyvybę už savosios tautos garbę. Tam istorija mums daug pavyzdžių duoda.

Dėja, tik viena bažnyčia tos tautinės sąvokos nepripažįsta ir tą sąvoką griauja žmonių širdyse iš pats pamato. Bažnyčios kanonai neleidžia tautinei sąvokai vystytis. Kodel? Tam yra daug svarbių priežasčių, iš kurių vyriausioji priežastis — tai papos užviešpatavimas pasaulio valstybėse.

Nors apie Kristaus bažnyčią Lietuvoje, savo laiku esu jau rašęs, bet vis dėlto jaučiu gyvo reikalo dar apie tat nors ir trumpai paminti. Nerašysiu apie Kristaus bažnyčią, kadangi toji bažnyčia pačių bažnyčios tėvų, arba kaip tatau vadina bažnyčios ganytojų, jau senai, senai, iš pamatų tapo sugriauta, o tarsi tik keletą žodžių apie Romos bažnyčios „politiką“.

Lietuvos bažnyčia, tikriaus sakant Romos bažnyčios vietininkė, nun daro svarbiausią vaidmenį krašte. Nunai, Lietuvos bažnyčia daugiausia yra panaši į politinę įstaigą, kr. demokratų

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

(Tąsa iš pereinamo num.)

Šale manęs sėdėjęs senyvas žmogus prabilo: „Viena bėda su tuo vaikinu, kad jis nemoka mislyti; jei jis būtų mokėjęs mislyti kuomet tapo parmuštas, tai aš neabejoju, kad jis būtų išlaimėjęs“.

„Kaip tat jis galėjo išlaimėti, kad jis neteko spēkos pasiekti“, aš atsilepiau į nepažystamą.

„Dar nieko nereikiška, kad jis buvo parblokštas! Jis dar nebuvo pralaimėjęs tol, kol tvarkadarys išlėto neatskaitė iki dešimt; jei jis būtų turėjęs mintijimo jėgos, tai būtų pasikėlęs pirmiau, negu atskaityta dešimt ir jis būtų turėjęs progos muštynes laimėti“.

Ne vieną, bet šimtus kartų skaitant laimingų garsiųjų žmonių gyvenimus atradau, kad jų kiekvienas pergyveno nelaimės. Teko jiems susidurti su tokiais gyvenimo ruožais, kad buvo prireję taip sakant liepto galą — nei grįžti nei keliauti. Ne vieną buvo įpuolęs desperacijon ir jau rengėsi sau gyvybę atimti, nes buvo prirejęs prie to įsitikinimo, kad gyvenimas nevertas gyventi. Bet kuomet jie dar turėjo mintijimo jėgos, jie numojo ranka ant visko ir stėjo naujon gyvenimo vagon; paliko ir sau, ir savo artimiems draugams naudingais.

Prancūzų garsius karininkas Napoleonas per daugelį metų skurdo prastu karininku kariuomenėje; metai po metų slinko ir jau beveik buvo nustojęs vilties, kad kada nors galės pastoti garsiu karininku. Bet jis nenustojė mintijimo jėgos ir pasiekė savo tikslo.

Dienraščiuose kas dieną galime pastebėti žinių apie nusidūdimus: tai nuodais, tai šuviais ar gazo dujomis. Tokiuose atsitikimuose turėtų būti padėti užrašai ant jų antgrabių: „Čion ilsisi kunas NN. delto, kad jis nemokėjo mislyti, kuomet jį nelaimė parbloškė“.

Toki užrašai neapsakomai didelį įspūdį padarytų ant jau nuomenės ir pagelbėtų kiekvienam laike nelaimės atsiminti tuos žodžius.

Gyvenimas yra interesingas, ypatingai interesingas tiems, kurie žiuri į gyvenimą platesnėmis akimis. Jeigu musų gyvenime būtų tik vieni patogumai, neturėtumėm progos patirti nesmagumų, tai tie patogumai nustotų savo vertės. Jei nereikėtų lipi prieš kalną, nežinotum koks yra smagumas eiti žemyn į pakalnę. Jei nereikėtų risti protišku budu gyvenimo problemas, tai gyvenimas būtų nuobodus, be vertės. Prisižūrėkime į tą žmogų, kuris mėgsta žuvaltį liuosame tuo savo užsiėmimo laike. Deito jau smagu žuvaltį, kad sunku žuvis pagauti, o jei lengvai būtų žuvis pagautomas, tai bile kas galėtų tai padaryti. Arba jei kas mėgsta eiti į didelius miškus briedžių šaudyti, tai delto jis buna patenkintas, kad briedis yra sunku nušauti. Nesididžiuoja niekas nupirktomis rinkoje žuvmis, kaip lygiai niekas neina jaučių šaudyti, kurie lankeje ganosi.

Išmintingoji ganta turi surėdžiusi visus dalykus sistematiškai. Ji davė mums įvairius užsiėmimus: sulig musų noro; galima pasirinkti tokį užsiėmimą, prie kurio turime geriausį patraukimą. Tik nelaimė tame, kad mes jos įstatymų nesuprantame ir veik kiekvienas ieškome to, ką kitas jau turi, pasirenkame neretai tokį užsiėmimą, apie kurį neturime supratimo ir jeigu nesiseka, tai tankiausiai kaltinam kitus už tai. Ganta davė mums smagumus ir nelaimės, kad turėtumėm ką veikti ir kuo gerėtis ir didžiuotis; tik reikia kad mes tatau suprastumėm.

Butinai mes turime mokytis sutikti nelaimę tuomet, kuomet viskas gerai sekasi, nes nelaimė ateiti gali netikėtai, kaip kad lietus rudens metu ateina netikėtai. Niekas negali didžiuotis savo pasiekimais, nes gali skaudžiai apsvilti. Kuomet nelaimė užpuola, niekuomet nesiskubink apkaltyti ką kitą už savo nepasisekimus; protiškai išsiauklėjęs asmuo visų pirmiausiai išanalizuoja savo paties pasielgimus, išžiurinėja visus kampus savo gyvenimo pirmiau, negu pradeda ieškoti kaltininko savo artymo grūčioje. Jis pirmiausiai stato sau klausimą: „Nelaimė name ištiko, turbūt aš padariau kur nors klaidą?“. Atradęs tam klausimui atsakymą, kuomet perleidžia nelaimę, saugojas, kad ta pati nelaimė antru kart nepasikartotų. Tvirtos valios žmogui užtenka vieną kartą pasigerti; jis prisimena sau tą nelaimę visą amžį. Tik silpnos valios žmonės puola į blogus papratimus, nustoja mintijimo jėgos.

Kuomet nepasisekimai vienas po kitam užpuola ir jautiesi be spēkų iš tų nesmagumų išieiti, atsimink filozofą Sokratę. Jo pareiškimas užsiliko gentkarčių gertkartėms, kurį galima prie progos prisiminti: „Jeigu visi žmonės sunestų savo nelaimės, kurių taip nepakenčia, ir sumestų į vieną didelę kruvą, ir jei būtų leistina pasirinkti keno kito nelaimės, tai kiekvienas galvatrukčiais griebtųsi už savo nelaimės, bijodamas, kad netektų jam keno kito nelaimė“.

Jei patektum ir didžiausion bėdon, visuomet atsimink, kad dar gali būti ir didesnė bėda. Nėra tos nelaimės, kurios negalėtum apgalėti, jeigu tik nepamesi vilties ir proto mastymui.

Išmintingai yra pasakęs Kudirkas, kad nelaimė dar nėra nelaimė, o tik teisingu mokytojum, kuris nieko neima už savo pamokas.

biurą, ar taip sakant agi-psichologiją, jos didelį patacinę propagandos užei- linkimą į romantizmą labai yra lengva patraukti žmoni- negalima pažinti, kad toji- ją savo pusėn. Užtenka, kunigo pagrąsinimo pragaru ar „smertelnu grieku“ ir- jau be matant susidaro- „paklusniųjų avelių“ bure- tosios gudrybės, kuriomis- lio. Tai viena. Antra baž- jie kuopuikiausia aptemdo- žmogaus protą. Ir va kokiū- budu: Kristaus vardu prisi- dengiant, o lygiai pažįstant, kad ir paviršutiniai tautos

(Daugiau bus)

Paties Dievo Altorius - Teisybė

I. B. Bronušas, M. D.

Vienas didis išminties vyras sanprotauja, kaip pasaulio valdonas, pasižiūrėjęs į šį ypatingą kosmišką grūdą, kurį vadina- me žeme, mato daug dievnamių ir altorių, daug įvairių garbinimų. Visa, kas yra širdinga, be abejonės, yra priimtina dieviš- koms galybėms, nesa žmogaus religija — tikėjimas turi išreikšti viską, ką jis turi- tikėjimą.

Žmogėdys turi sudaryti tokią religiją, kad tiktų žmogėdžiams arba kanibalizmui. Ji galima būtų pamokyti geriaus, bet jis negalėtų įsivaizduoti arba garbinti dievą, kurs draudžia žvėriškumą ir žmogūdystę.

Laukinis žmogus, gyvendamas baimė- je del žaibų, laukinių žvėrių ir šiaip di- džiausiu priešų, mato dievybėje tik šį tą nežinomą, kurio reikia bijotis. Jis nusi- teploja koki dalyką ir garbina jį, tiki į prisakymą.

Žmogaus besitobulinimas laipsniškai- tobulino ir mainė tikėjimą. Senovėje veik- kiekvienas tikėjimas turėjo sau už pamatą- priimti žmogaus pasiūkavimą. Kuomet- užeidavo maras arba badas, tai žmonės- manydavo, kad dievai užsirustino, todėl rei- kia vieną nubausti. Užtai jie parinkdavo- tokius žmones, kuriuos dievai galėtų pamy- lėti ir žudydavo prie altoriaus, kartais- įduodavo tokiems nelaimingiems prašymus, kad- įteiktų užsirustinusiems dievams, kad- jie turėtų daugiau kantrybės. Kartais- stabmeldžių kunigai lengvai atsikratydavo- savo priešų, kada paskirdavo juos tinkamo- mis aukomis.

Kuomet taip paaukautų nelaimingųjų- kunai tapdavo palaidoti kokioje žemoje- lauko dalyje, tai žolė kitą metą augdavo- labai vėšliai toje vietoje. Iš to žmonės- manydavo, kad dievai yra labai užganėdin- tais.

— Žiurėk, kaip puikiai žolė auga ten, kur mes palaidojome aukas, — jie sakyda- vo. Ir tankiai jie žmogų tyčia nužudyda- vo ir palaidodavo naujai sudarytuose lau- kuose, kad žemė būtų derlinga.

Tai buvo, be abejonės, pradžia musų- didžios trąšos pramonės. Laipsniškai žmo- nės dasižinojo, kad vėšlingas žolės augimas- nėra joks stebuklas, nesa negyvyčių kunai- padaro derlingą žemę, kaip atliktų tą pat- užduotį ir pastipės šuo. Mes padarome- žemę derlinga su pagalba guano mišinio, kurs- gaunama iš tykiųjų marių sašų; tokį miši- nį padarome iš džiovinto kiaulių ir kitų- gyvūnų krauju, bet jau netikime, kad žemės- derlingumas paeina nuo laukinių dievų, užganėdintų iš kraujo pauostymo. Tai- vienas žingsnis pirmyn.

Tyrinėjimas įvairių senovės tikėjimų- reiškia pažinimą iš palengva besivystan- čios civilizacijos. Tokį paklausimą galima- pastatyti laukinių genčiai:

— Parodyk man savo altorius, pasa- kyk man savo idėją apie dievą, o aš pasa- kysiu tau, kaip toli esi nuo civilizacijos.

Abejotinos religijos likosi užmirštomis- ir praikalintomis laiks nuo laiko... Mokytie- ji graikai ir romėnai nustojo tikėti į jų di- delį skaičių dievų ir deivių bėgyje šimtme- čių, tačiau kusė prasčiokėlius prie tikėji- mo, manydami, kad tai yra vienas budas, kurs prigelbsti jiems neišmanėlius valdyti- ir užlaikyti tamsoje. Jie net išrodyndavo- dieviškas galybes, krėsdavo įvairius šposus- bažnyčioje, kad tik užganėdinti tamsunus- ir palaikyti jų žingiedumą savo labai. Jie- manė, kad tikėjimas į daugybę dievų uži- ma jų visą laiką ir neduoda jiems progos- manyti apie valdonus.

Kada didis Serapeum, didžiausis- Aleksandrijoje dievnamis, tapo sugriautas- greta didžiausios Serapis stovylos pradžio- je krikščionybės, tai visoki stabmeldžių- šposai atrasta. Iškelta aiškėn daug taip- vadinamų stebuklų, sugalvotų stabmeldžių- kunigų, kad prigauti savo pasekėjus. Sa- koma, kad jie turėjo pakabinę nuo dievna- mio lubų geležinį kariotą ir geležinius ark- lius su pagalba magneto. Tačiau tai yra- negalimas dalykas. Jie neturėjo tada tokio- tvirto magneto. Bet teisėjas Gary, plieno- magnatas, gal jums parodyti savo dirbtu- vėje tokį elektrišką magnetą, kurs gal išlai- kyti koki pusė tuzino tokių geležinių ka-

rioty. Jis vartoja savo didį elektrišką mag- netą pakėlimui ir sudėjimui pleniųjų važų- į traukinį. Iš tokių tai šių dienų stebuklų- yra bent nauda.

Yra labai žingiedu tyrinėti senovės ti- kėjimus, kurie suteikia suraminimą tiems, kurie jaučia, kad jie tiki į tikrąją religiją, kuri yra amžina, pastoviausioji ir nereika- lauja pamainų iki pasaulio pabaigai. Se- novėje, žinoma, visi į tą tikėjo, bet jie pa- darė klaidą, kaip mes dabar žinome.

Braminiai turėjo ir turi savo dievus- ir deives su daugeliu rankų ir kojų, ir ypa- tingų pobūdžių. Mohamedai tiki į gudriai- sudarytą religiją, kurią Mohamedas surin- ko iš kitų tikėjimų. Jie tiki, kad jis nuėjo- į dangų ant savo balto žirgo, vadinamo- Alborak ir matė tokius didelius angelus, kurių akių tarpas išrodė platesnis, negu iš- New Yorko į Buffalo.

(Daugiau bus)

Rusijos Pasaka

(Parašė A. Bykov, vertė K. V.)

Seniau tai buvo bobų-davatkų darbas. Ateis, liuoba, virtuvėn ir, vyrėjai jaus- mingai tylint, ima pasakoti:

— Ir gyvena, tu mano širdelė, tas pat- sai senis Penzos gubernijoje, tankioje gi- rioje... Ir kalba jisai basu-diskantu, ir pats- turi tris kojas... Ir viską jis žino, viską ži- no, — kam dantis ims gelti, kur karas iš- kils, kokiais lašais reikia karvę gydyti... Ir- štai kai ims tas senis pasakoti vienam po- nuil...

Dabar tokias kalbas laido laikraščiai. Ligšiol laikraščių skiltys nepasiliuosuoja- nuo pasakų apie Trockį. Visi rašo, net ir- žnomiausi Europos rimti laikraščiai.

Ir kiekvienas laikraštis savotiškai rašo- ir savotiškai Trockio elgėsius aiškina.

Liberalų spauda pasakoja apie, taip- sakant, dar šiek tiek silpno tono stebuklus.

— Šiomis dienomis, pusė šeštos išryto- Trockis išėjo Tambove į gyventojų susi- rinkimą su dideliu Markso paveikslu ir- klausia:

— Ar pažystate šį senelį?

— Pažystame, — atsako žmonės, — tai- Karolis Marksas su savo sunais.

— Spiauju aš jam barzdon ir jo su- nams taip gi, — susijaudinęs sako Troc- kis, — nei manęs nei mano šeimynos nebe- skaitvykite daugiau marksistais. Užteks, prisisiurbė jisai mano kraujo.

— Ura! — sušuko žmonės ir tuojau- nuskurto Markso barzdą ant paveikslu.

Paskui Trockis privačiame pasikalbė- jime pareiškė, kad nori susirašyti su Miliu- kovu, kad priimtų jį į kadetų partiją.

Dabar Trockis jau eina už visą de- nacionalizaciją viso. Atiduoti bankus, ati- duoti žemę, atiduoti orą ir net sutinka ati- duoti privatėn nuomon tautinius jausmus- Savo bute, ant sienos Trockis pakabino Ke- renskio portretą ir prie savo lovos prikale- trispalvę, vėliavą.

— Man reikia specialistų, ne komunis- tų — viešai pareiškė Trockis. — Vrangelį- padarysiu Glavkoverchu, pats save ap- skelbsiu Denikinu...

Bet dešimioji spauda dar smarkesnė. Ji jau visai nusipasakoja, kai ta boba virtu- vėje:

— Ir gyvena tasai pats Trockinas- Kryme ir sako garsiu balsu — noriu, sako, dabar už visas savo nuodėmes, patarnauti- carui ir savo kraują pralieti kovoje su bu- surmanais-sovietininkais. Ir vis į cerkvę- eina, vis žvakės perka. Pirma Leonu va- dinosi, o dabar tiktai Jurgiu... susiprato.

— Ir kai išeis gatvėn, tai virš jo gal- vos spinduliai ir dvigalvis erelis lakioja, tik žiurėk, kad ko nedribtelty ant viršgal- vio... O šale jo sukinėjasi Budenas su Ka- menevu, — leisk, sako, Trockune, Maskvos- miestą nelaisvėn paimti ir tave su Veneci- jos karalaite apvedinti...

— O Trockinas — spiriasi:

— Kol visa tauta nepadarys atgailos, tol ir aš nesutinksiu jos valdyti...

— O pats tik muša vieną telegramą- paskui kitą pas patį Nikolajų Nikolajevičą. — malonėk, sako, sostą užimti, eseris į- Rasėją atsikviesti ir menševikams po meda- lį duoti... Šitai koks tas Trockinas, o mes- ką apie jį manėme!...

Ar Šliupas Bemokytosius Gimnazijoje?

Šiaurietis susidomėjo, kodėl Dr. Šliupas, persigėsus sunkią ligą (operuotas buvo Karaliaučiuje dėl skrandžio voties), negrįžta mokytojauti gimnazijon, nors jis ten mokinių gana buvo mylimas ir gerbiamas. Dabar „Š. N.“ gavo dokumentus rankosna, kurie nušviečia dalyką itin aiškiai. Kadangi tai svarbus yra įvykis Lietuvos mokykloms, dokumentus paskelbiame be komentaro visų žinių. Štai jie:

Lietuvos Respublika, Š. M. Šiaulių Gimnazijos Direktorius.

1824. III. 28.
Nr. 81.

Šiauliai.

Šiaulių Gimnazijos literatūros mokytoju Dr. Jonui Šliupui.

Tikybės mokytojo kunigo V. Mažonavičiaus rašte iš 1924 m. kovo mėn. 8 d., parašytame Švietimo Ministerijai ir Žemaičių Vyskupui, yra nusiskundimų, kad Tamsta savo pamokose ir paskaitose gimnazijos sienose, užgauni krikščionių religinius ir etikos principus ir jaunsus ir stengiesi diskredituoti mūsų dvasiškąją moksleivių akys.

Prašau Tamstą dabar po ligos, stojant gimnazijos darban, savo pamokose ir paskaitose nevesti bažnyčios, tikybės ir dvasiškios.

Direktorius: V. Šliageris.
Raštvedys: V. Sakavičius.

Jo Malonybei Šiaulių Gimnazijos Direktoriui.

Didžiai Gerbiamas Direktoriau!

Mano sunki liga tur-but davė viltį mano šmeižėjams, kad nebegrįšiu gimnazijon ir tik išgirde, kad sveikata taisyti, vėl griežėsi intrigu: mat, tik 8-III-24 m. juodinimais tesikreipta Švietimo Ministerijon ir net Vyskupan, kuris ant manęs jokios jurisdikcijos neturi.

Nuo senai galėjau laukti tokio perspėjimo, kokį Tamsta malonėjai man oficialiai prisiųsti 28-III-24 m., nėra girdėjau ir seniaus, kad kapelionas V. Mažonavičius gundė mokinius skųsti mane Tėvų Komitetui, ir pats mažiau, kaip jis visur ir visuomet, ir pats ir per mokinius, šnipinėjo mano žygius, nors taip daryti, rodos, tikybės ir doros mokytojai ar bile mokytojai nepritinka. Gal but gimnazijoje prie caro režimo popams ir kapelionams tokia rolė mokyklose ir buvo skirta, kad sostą apsaugojus nuo „kramolos“, bet laisvai ir demokratiškai Lietuvai siundumo ir šnipinėjimų sistema turėtų būti svetima delto, kad jaunuomenės auklėjimą gadinu, o valstybė veda moralin supviman ir pražutin. Šnipinėjimas ar provokavimas tai despotų įrankis, kad atsigynus nuo keršto skriaudžiamos liaudies, bet nevaruojamas ten, kur piliečių teisės konstitucijomis ir įstatymais garantuojamos.

Aš save skaitau mokslui atsidavusiu žmogumi, ir manau — tai parodo mano, nors menkadi, darbai nuo pat jaunų dienų; tarp kitko parašęs esmi Lietuvos Tautos Historiją iki 1904 m. (3 t. išėję yra atskirai, o 1795—1904 m. tilpo „Laisvojoje Mintyje“), Latvių Tautos Historiją, Lietuvių Raštus ir Raštinius, neminint daugybės knygelių ir šimtų laikraščių straipsnių. Giliai studijavau religijos ir etikos dalykus, kaip lyginai nesvetimi man medicinos ir gamtos mokslai. Tai, rodos, turėčiau žinoti, ką kalbas gimnazijoje ar kur

kitur. Gimnazijoje dėsciau Anglų, Francuzų ir Lietuvių literatūrą istoriją, be to dar dėsciau higieną. Bendrai gal liu pasakyti, kad prieš Mokslą ir Etiką niekur n'esmi sąmoningai prasizengęs. Be tikėjimo n'esmi ir aš, nors skaitau save laisvamaniu, ir jeigu Dievas yra visur — kaip kunigai skelbia — tai manęs jis ir-gi negalėtų aplenksti, o Etikos pabizme be komentaro visų žinių. Štai jie:

Kas „Jnk mūsų dvasiškios“, tai kas kita. Ir čion iš anksto pasakyti turiu, kad pamokų metu nedariu pastangų dvasiškąją „moksleivių akys diskredituoti“, nėra pamokose ne progos tam nesiranda, o jeigu kur ir teko prisiminti jos nusistatymai, tai labai glotniai ir „su pirštinaitėmis“ ji čiuipinėta. Bet kur publikai paskaitas laikiau, tai ten nesivaržiau. nes viešos paskaitos, tai ne moksleivių pamokos; paskaitose dėsciau atvirai taip, kaip pats žinau esant tikrelybe ir teisybe. Ir nuo to neatsisakau, kol mano akys švies. Ir kaip gi galėčiau tylėti kaip šalies pilietis, kovojęs per visą savo amžėlį del lietuvių tautos laisvės prieš visus, kas tik pasirodė Lietuvos skriaudikai bešė! Ar kunigų luomas, tik neseniai iš sulenkėjimo atviręs, tai kokia šventybė, o ne iš žmonių man ir kitiems lygių susideda?

Airių kunigija ir-gi katalikiška, bet ji Airių tautos reikalus kištiesi ne pats Papa negali be Airių kunigų sutikimo. O pas mus? Papos atstovas mūsų valdžiai ilgai ne persistatytis nereikalavo, visi prieš jį klupščioja, jam baldus superka, jis pas mus šeiminkas. Musų kunigai giriasi buvę caro įnamiams, ir esą pirma Romos piliečiai, o jau paskui lietuviai, Lietuvos piliečiai! Tai ne iš piršto išlaužiau, bet savo ausimis girdėjau iš burnos ne vieno musų kunigų. Ar tai neženklina, kad kunigija sėdi ant dviejų kedžių, ir kad tik antroje eilėje jiems terupi Lietuva?..

Vienok šitie daugumoje keturklasnikai, antraeiliai Lietuvos piliečiai dabar pirmą smuiką griežia valstybėje ir jie, įsigiję žemės, dar algas ima iš valdžios išdo, pasiskirstę į valdininkų kategorijas. Kokį jie valstybinį darbą dirba? Jeigu metrikus ir kitus civilius aktus rašo, tai jie tatau ne už valdžios, bet ima nuo žmonių nemenką mokesčių, kaip galime visoje Lietuvoje įsitikinti liaudies pasiklausinėję. Tad valstybė mokavirš vieno milijono litų kunigams be reikalo, duodama dovanas su skriauda musų liaudies. „Už dyką gavote, tai už dyką duokite“ — toks evangelijos įgraudenimas ne jiems rašytas!

Žemės turėdami ir iš valdžios algas indami, daugur jie atsaisko kelius taisyti, mokesnius mokėti, karo stovio nepripažindami gelžkelių zonoje šienauja ar gyvulius gano, iki vyskupais jiems kitaip neįsakysias. Taigi aišku, kad ignoruoja valdžią liaudies rinkta, o laukia theokratijos Lietuvoje įsteigimo, kur

valdžia iš Dievo pareisi!.. Gi ne be reikalo ir „dušią“ nuo lietuvių atėmė, mesdami ją laukan iš maldų, giesmių ir tt., visus į bedušnikus paversdami, kad paskui iš naujo lietuvius krauju ir ugnimi atvertināti galėtų, kaip kad kryžiečiai darė.

Kada šalyje skurdas ir vargas viešpatauja, pas žmones pinigų nėra, jie spekuliuoja a la Purickis, nevienu už sėmenis ar kitus pardavinius iš liaudies iškauliję pinigus, užsienin duma a la Franseuzevičius, ar iš bankų netikrais dokumentais išgauna pinigus a la Šellakas, steigia bankus, verčiasi pirklyba, lenda į koperatyvus, visur platindami disorganizaciją, netvarką, nepasitikišimą. Seime, ministerijose, užsienių atstovybėse, universitatėje — visur nemaža kunigų. Ir Amerikos lietuvius jie atsaldė nuo tėvynės, nors Amerikos lietuviai dirbo su dideliu pasišventimu, rėmė tautos pastangas sunkiausiose valandose moraliai, ekonomiškai ir politiškai.

Nepritikdami prie valdžios eđžių, kiti metė kunigavę, vedė pačias; juk tokių ir pačiame Kaune turime ne vieną. Tie bent išmintingai pasielgė. Nemaža gi kitų nesidrovė lįsti į svetimas šeimynas ir jose sėti pykties ir siurtes sėklą.

Ne kas kitas kaip kunigai Lietuvoje varžo laisvą žodį, cenzurais užtarauja neblogiaus, kaip Rošijoj kad popai darę yra; spauda — viešas žodis — vos kvėpuoja, mokytojai šnipinėjami ir skundžiami ir iš vietų jami. Mokykla per kunigus verčiama ne mokslo vieta, bet mokinių dvasinio pavergimo bustyne. Visur — nedoruose darbuose — nereikia pas mus tik „chercher la femme“, nes kunigų ranka ir vadovybė aiškiai visiems matoma.

Konstitucija nuvertė luomas pas mus, tik ne — kunigų. Kodėl kunigai kaip luomas turi įsigyti daugiaus teisių ten, kur luomų neturėtų likti? Kas neleidu bažnyčią atskirti nuo Valstybės? Kodel neturime ciulyllams aktais registruoti valdžios įstaigų, kaip visur pasaulyje yra? Kas iš bibliotekų mēto knygas ar neduoda skaišyti norintiems, jeigu knygos pakraipa nepatinka kunigams? Ar tai kunigų užduotis „kramolos“ ir „bumagos“ ieškoti?

Jeigu kunigai iš bažnyčios neišgyvena, tai ne valstybės reikalas dykduonių perteklių mai-tinti. Bet regimai tokio pertekliaus nėra, jeigu dygsta nauji zokoniai vyrų ir moterų, taip kad rasi nepoiglam bus kunigų nemažiaus kaip šalies armija! Vis gi kareiviais kunigai armijon nestoja, o rožantais jie neišgelbės šalies nuo lenkų, rusų ir vokiečių. O čion podraug au-ga dykduonių skaičius, pulkai davatkū ir davatkū, nemažėgia skaičius elgetų ir driskų; čion rods buty labdarybei tinkama dirva, bet ar kunigai — nuduoti doros mokinioj! — kreipia į tai domės! Geriaus jiems vyksta mokyklose eiti žvalgybos pareigas, nors tam reikalui yra tam tyčia valstybės įstaiga, ir mokyklos sienose tveria Eucharistininkų organizacijos, skiria rekolekcijas po 3 ar 4 dienas (nors švenčių ir taip perdaug Lietuvoje!), lyg kad jaunuomenė butų į davatkū auklėjama, o ne į produktivius, savistovius, laisvus, mikšlius piliečius!

Kunigija pati apsirupino žeme neprasčiaus už bežemius dvarų ardinarninkus, nors žmōnėms-liaudžiai skelbia dangaus karalystę: kam-gi jiems reikia turtų ir valdžios pirma visoko? Be kitų nuostolių, šaliai skriauda ir del kunigų „cėlibato“ — viengungiavimo. Galėtų savo šeimus tvirti ir gyven-

ti kaip žmonės, vaikus savo augindami, o ne svetimas šeimynas teršdami. Tad geriaus neprastų ir jaunuomenės auklėjimą. Ar tas viskas pakylį jų luomą akys šalies ant tiek, kad — visur etatus mažinant — reikėjo kunigams dar su kaupu algas pridėti? Ar gal mokama jiems už tai, kad bažnyčiose jie liaudį, ažuot mokinę, niekina, keikia ir plusta?

Ir bažnyčios dalyvavimas rinkimuose atstovų seiman neapsieina be to, kad neraustu-mėme iš gėdos del kunigų elgimosi. Išpažintis ir pamokslai bažnyčioje naudojami politikos tikslams, o nuo bačkos jau pati liaudis kunigėlius verčia ir kartais gerokai apstumdo. Gal taip reikia papildinimui jų šventenybės!..

Sakykite, kuomi šiandien bažnyčia skiriasi nuo pirklio krautuvės? Ten ne patiems kunigams nebejauku darosi, jie eina kitur didesnių biznių ieškodami. Kodel gi aš turėčiau dvasiškąją girti už bažnyčios apeleidių ir labdarybės trempimą ar bent sumenkinimą?

Yra Lietuvoje, nors nedidelis burelis, ir-gi tikrų kunigų, raminančių pavargėlio sielą ir atsižymintų mokslumu, kuriems tokia bažnyčios padėtis daro rūpestį ir sielvartą, bet paprastai jie daugumos dvasiškų yra negerbiami ir nuo viešumos atstumiami ar šiaip visokiais būdais persekiojami kaipo negeistini gaivalai.

Tatai vis matydamos, ar-gi aš, senas Lietuvos kareivis, turiu liežuvį sukančgą tylėti? Caras pasodino Krestuona už Lietuvos žadinimą, nesistebėsiu, jei bekovodamas už Laisvę Lietuvoje atsidurčiau šiaulių Baltojoje iš dėkos tų, kurie carų pėdomis seka. Bet... pergyveno Lietuva tolygų laikmetį, kaip šiandykštis, jezuitams Lietuvoje viešpataujant 1569—1770 m., ir pasekme to buvo Kasčiuškos laikais — pakorimas vyskupų Masalskio ir Kosakauskio. Ar aš neturiu graudentis matydamas, kad jezuitizmas vėl atgyja pas mus ir mėgina šalį vesti viduramžiniams keliais į siurutę ir pražutį? Mano kaip piliečio pareiga yra viešai perspėti bendruomenę ir tautą, kad pražutin einaime. Sujungtomis spēkomis darykime, kad anarchijos išvengtume, žmonių gyvastį ir turtą gerbtume ir kad Lietuva augtu, tartų ir plėtotųsi!

Dar sykį paaintrindamas pabriežiu, kad gimnazijos sienose nenusiukaltau nė prieš Mokslą nė prieš Dorybę nė prieš Tautą. Toki užmetimai tegali kristi ant galvos tų, kurie ten sėja neapykantos ir kerštų sėklą, kurie politiką skleidžia tarp jaunuomenės ir ažuot ką patys atsakytų valdžiai už savo nelabus darbus, drįsta mane valdžiai skųsti ir dar bene kitus skundais gąsdinti.

Suprantamas dalykas, kad aš papratęs prie laisvės Amerikoje, negaliu priimti jokių pančiojimų mano sielos Lietuvoje. Kada statomos yra sąlygos nusi-lenkti kunigų politikai, aš gimnazijoje mokytojauti daugiau neapsimu: koks mokymas, kazda jautiesi nuolatos žvalgų sekamas?... Bet kada gimnazijai reikės šviesos nešėjų, doros ir tvarkos palaikytojų, laisvės ir nepriklausomybės gynėjų, aš kaip ejęs taip vėl eisiu darban su pasišventimu. Be sielos laisvės man nėra gyvybės, sveikatos ir upo. O buti nudažytu, veidmainingu, jaunuomenę apgauldinėjančiu mokytoju aš nemo-ku.

Mokytojas tai moksleivį draugas ir patarėjas, o ne apgauldinėtojas ar žandaras turi buti. Toks tai mano nusistatymas.

S. L. A. REIKALAI

IR VĖL TIE PATYS POLITIKIERIAI IŠLINDO.

Pavartęs SLA. Konstituciją ir valdymosi taisykles kiekvienas greitai pastebės, kad kiekvieno SLA. nario ir kiekvienos kuopos vyriausia pareiga rūpintis organizacijos reikalais, skleidžiant visuomenėje jos tikslus ir darbuojantis visais galimais būdais organizacijos sutvirtinimui, padidinimui. Ejo SLA. Aukštinis Konkursas naujų narių prirašinėjimui, dabar eina agitacijos vaju, kad išpildžius pereinoto SLA. Seimo išreikštą pageidavimą pasidarbuoti SLA. Našlių ir Našlaičių Fondui, kad butų galima nors dalinai sušlępti visus nelaiminguosius SLA. narius.

Dalis SLA. kuopų, kuriose vadovauja tikrieji SLA. nariai, kuriems pirmoje vietoje rūpi organizacijos labas, visuomet gyvai atsiliepia visais organizacijos reikalais. Net pavieniai S. L. A. nariai (pav. gerb. M. Žiūkna) aukoja žymias sumas Našlių ir Našlaičių Fondui. Vienok tuo patim kartu yra ir tokių SLA. kuopų, kurias vadovauja politikieriai ir todėl tos kuopos organizacijos reikalais nesirupina ir jos naudojamos vien partijų darbam.

Aš čionai noriu pakalbėti vėla apie tuos pačius politikierius iš SLA. 304 kuopos. Savu laiku aš pastebėjau, kad šitos kuopos politikieriai, skelbdami boikotą S. L. A. fondams, tuo patim laikui nutarė nupirkti net du šėru komunistų partijos angliškojo dienraščio. Dabar vėl užtinkame „Laisvės“ 101 num. pranešimą iš tų politikierių darbuotės, kad SLA. 304 kuopos susirinkime balandžio 13 d. padaryta štai kokis „svarbus“ žygis:

„Skaitytas laiškas nuo „Laisvės“ Adm., kuriame prašoma paramos apsiginti nuo Romos trusto agentų. Ant vietos sumesta \$9.05 ir kuopa iš išdo paskyrė \$5.59. Viso pasidarė \$15.00. Nariai pasižadėjo ir ateityje remti „Laisvę“, kad apgynus jų nuo Romos agentų, kurie pasiryžo ją persekioti už teisybės žodį. Todėl šita pinigų suma ne paskutinė, bus ir daugiau.“

Tai mat kas rūpi SLA. 304 kuopos politikieriams! Ir tai dar ne viskas. Jie tam tikslui panaudoti kuopą pasižada ir ateityje. Vadinasi, „Laisvės“ byla jiems yra svarbiau, negu pačios organizacijos svarbieji reikalai. Aš nesakau, kad yra prasižengimu SLA. nariams remti ir patiems aukoti „Laisvės“ bylos varymui, kurią apskundė kunigas, bet tas paramos darbas vykinti per SLA. kuopų susirinkimus.

Atsprašydamas, kad manęs deliai Tamstai, p. Direktoriau, tenka nesmagumų našta pakelti, pasilieku su nuosirdžia guodone.

Dr. J. Šliupas.
(„Šiaulių Naujienos“)

mus ir net iš kuopos išdo traukti tam reikalui pinigų, tai yra tikru prasižengimu! Jei visos SLA. kuopos tik pašalinių partijų reikalais rūpintųsi, tai kas tuomet butų iš musų organizacijos?

Dabar paklauskime pas šituos 304 kuopos politikierius, kiek jų kuopa davė aukų į SLA. Našlių ir Našlaičių Fondą, kiek jie prirašė narių prie SLA. laike Aukštinio Konkursu? Šios kuopos organizatorius laimėję vos 7 dovaną, kas kuoaškiausiai parodo, kad jam kuopos darbuotojai politikieriai negelbėjo darbuotis, nes kitaip jisai butų daugiau narių prirašęs. O apie aukas SLA. Našlių ir Našlaičių Fondui nėra jokios kalbos — tai ne 304 kuopos reikalas! Jei kuopos išdininkas drįsta perkomunistinius laikraščius skelbti SLA. fondams boikotą ir SLA. 304 kuopa tokiam savo išdininkui netik nieko nesako, bet dar kuopos pirmininkas mėgina jį užtariauti, tai ar galima tiškėtis, kad kuopa aukotų Našlių ir Našlaičių Fondui?

Tai stačiai skaudi ironija — begėdiškas pasityčiojimas net iš savo kuopos nelaimingųjų narių! Štai tenka matyti jau ar ne du metai SLA. apyskaitose, kad SLA. Našlių ir Našlaičių Fondas šelpia 304 kuopos nelaimingo nario Reirorto šeimyną, kuriam, rodos, dirbtuvėje mašina nutraukė abi rankas. Šito nelaimingo SLA. nario šeimyna, rodos, susideda iš žmonių ir trijų ar keturių vaikų, vienok N. ir N. Fondas teišgali šitiems nelaimingiems vos po 10 dol. mėnesį pašalpos duoti. O tuo patim kartu 304 kuopos politikieriai SLA. fondams boikotą skelbia ir rupinasi komunistų partijos organų reikalais ir net žymias aukas iš kuopos išdo jiems skiria, vietoje kad parenti aukomis Našlių ir Našlaičių Fondą, kad ir pačios 304 kuopos nelaimingieji nariai galėtų didesnę pašalpa iš šio fondo gauti.

Nėra abejonės, kad ir dabar tie gaivalai pradės šaukti, kad aš juos šmeižiu, kaip kad jie darė tuomet, kai aš pastebėjau jų skelbiamą SLA. fondams boikotą. Vienok tikrieji SLA. nariai, kuriems visų pirma rūpi S. L. A. labas, gali matyti, kad čionai jokio šmeižimo nėra kaip ir anuo kartu nebuvo. Ir anuomet, ir dabar pastebiu tik tikruosius realius faktus, kad parodyti SLA. nariams, ant kiek partijų politikieriams rūpi musų organizacijos labas, ant kiek jie atjaučia nelaimingų net jų pačių kontroluojamų kuopų narių skausmus ir nelaimis. Jiems pirmoje vietoje stovi partijos darbai ir jie prie kiekvienos progos stengiasi SLA. kuopas tiems partijos darbam išnaudoti tiek moraliai, tiek medžiaginai.

Į šitokius politikierių darbus turėtų rimtos domės atkreipti tiek SLA. Pildomoji Taryba, tiek sekantis SLA. Seimas. Neužtenka tokiems gaivalams vien rimta pastaba padaryti, kaip kad pasielgė Pildomoji Taryba su 304 kuopos išdininku Garisonu, skelbusiu boikotą SLA. fondams ir net tą pačią Pildomąją Tarybą įnkriminavusiu. Šitokių politikierių akypylėsumui turi buti kartą ant visados padarytas galas musų organizacijoje, kad jie daugiau negalėtų SLA. kuopų demoralizuoti su savo partijinių darbų užmačiomis. Ir sekantis SLA. Seimas turi rimtai apie tai pagalvoti ir įsakyti Pildomajai Tarybai, kad ji ateityje su šitokiais gaivalais tinkamai pasielgtų.

Pranas Žilvitis.

SLA. NARIAI GARBĖ IR PINIGŲ SAUJĄ IGIJO.

Nei nepajutome, nepatruome, nepersidirbome — atpenč, gyvesni, veiklesni pasidarėme Aukšinį Konkursą vygdami. Ir šiandien vienas SLA. narys gailisi, kad visos sielos neįdėjo į tą darbą. Trupučiuką atslugo, patinęjo ir žiurkė užpakalinis narys pavėjo, pralenkė ir pirmą dovaną laimėjo. Ir pinigų saują, ir garbę įgijo!

Ne vienas narys gailisi ir pats sau šlaunin žnybia, kad apsilėdėlis buvo, nes puikią progą turėjo laimėti dovaną. Na tas jau praėjo. Mes pasimokinome labai daug. Negana, kad kai kurie iš musų laimėjo dovaną, bet ne dovanoje visus svarbumas — pasimiklinome biznyje, išmokome kaip prieti prie žmogaus, kaip užinteresuoti jį. Tas ateityje bus tau, brolaus organizatoriau, ant naudos. Nevisada tu norėsi buti paprastu, padieniu darbininku. Tu užsinorėsi uždėti kokį mažą biznelį. Tau jau nebereiks mokyti, kaip su kostumeriu apseiti, kad savo prekes parduoti — tu jau mokėsi. Ir jei mokėsi parinkti vietą ir sumaniai prekes supirkti savo bizniui, tu tikrai visi savo vertelgystę su pasisekimu. Gerbs ir mylės tave tavo kostumeriai ir kitiems patars eiti į tavo krautuve.

Tai štai ką mums davė Aukštinis Konkursas. Šimtas SLA. narių pasimokino pramonės ir dar gavo garbę ir pinigų saują. Kiti eina — lankosi mokyklon „Business College“ ir pinigų moka, kad pravilinus pramonėje, vertelgystėje, o tu ne tik dykai įgijai taji mokslą, bet dar ir primokėjai. Tai štai ką duoda S. L. A. savo energingiems darbuotojams.

Todėl nepamirškim lavintis ir toliaus, o iš to bus nauda netik musų organizacijai ir visiems SLA. nariams, bet ir patys iš to turėsimė neapkaunujamos naudos.

Dr. A. L. Graičunas.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

90 kp., Bridgeville, Pa.
Balandžio 13 d. SLA. 90 kp. turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Nors susirinkimas buvo

garsinta „Tėvynė“, bet narių nepersidavusiai atsilankė susirinkimam. Mat 90 kp. nariai gyvena visoje Bridgeville apylinkėje ir jiems ne taip paranku pribūti į susirinkimus, kaip kad didmiesčių kuopų nariams. Dauguma narių gyvena net tolimesnėse apylinkėse ir norint susirinkime dalyvauti, reikia ne tik busais važiuoti, bet ir pėsčioms gerokas galas paeiti. Tai šiame susirinkime dalyvavo tik 31 narys, nors kuopoje yra apie 120 narių.

Aptarus einamuosius kuopos reikalus, buvo rinkami delegatai į busiantį SLA. Seimą. Delegatais išrinkta J. Kazlauskas ir S. Bakanas. Abudu gana darbuotūs SLA. nariai. Taipgi nubalsuota Pildomoji Taryba ir Priešlaudos Namu klausimas. Turiu pasakyti, kad pas mus laike balsavimo ant P. T. nebuvo jokios agitacijos ir nariai balsavo už tuos kandidatus, kurie jų manymu buvo geresni.

Bridgevilletis.

50 kp., Binghamton, N. Y.

Balandžio 25 d., Lietuvos Sveatinėje, įvyko SLA. 50 kuopos koncertas ir šokiai. Koncertinę programą dalį išpildė vietiniai artistai ir matyt buvo surinktos geriausios vietinės spēkos, kaip tai: p-lė Jieva Lašaitė, St. Vainėkis ir F. Vaitekunas. Šie trys dainininkai tai yra geriausi iš visų, kokius tik Binghamtono lietuviai turi. Gerb. Vainėkis jau nesykį puikiai pasirodė su savo puikiu ir dideliu tenoro balsu. P-lė Lašaitė ir gerb. Vaitekunas pasirodė, rodo tik antru sykiu, bet butų geistina, kad imtų dalyvumą ir tankiaus. P-lė J. Lašaitė savo maloniū balsu tikrai žavėja publiką, nes kada tik ji pasirodo ant pagrindų, tai niekad ne užtenka to, ką esti pasiskyrus dainuoti, bet vis yra priversta išeiti po kelis sykius. Gerb. F. Vaitekunas irgi turėtų tankiaus rodytis visuomenei, nes yra gana gerokai pasilavinęs dainavime, o taipgi ir šį sykį pasirodė gana puikiai.

Visiems dainininkams okomponavo gerb. Edvardas Grikis, kuris taipgi skambino porą sykių ir slo pianu. Skambino tikrai artistiška ir publika iššaukė net keletą sykių.

Taipgi reikia tart žodis kitas ir muzikantams, nes tai yra geriausi, kokius Binghamtono lietuviai turi. Jais yra Jonas Breivis ir Julija Bubiūtė. Jie sugriežė trejatą duetų ir po porą solų — abu artistai yra labai puikūs smuikininkai. Tad ir šį sykį linksminome publiką smuikomis. Jie abu yra aukštesniosios mokyklos mokiniai ir jau nepirmą sykį pasirodė, bet šis jų pasirodymas buvo puikiais iš visų buvusiųjų. J. Breivis akomponavo p-lė Viktorija Ramanauskiūtė, o J. Bubiutei — p-lė Freda Shadrinski.

Žodžiu sakant, šiame SLA. 50-tos kuopos vakare dalyvavo geriausi Binghamtono lietuviai artistai, visi savame darbe tinkami ir patyrę, nes jie visi savo srityse jau nemažai yra lavinęsi ir toliaus tebesilavina. O SLA. 50-tai kuopai buvo didelė laimė juos visus gauti ir aš manau, kad kuopa bus labai dėkinga visiems aktoriams už jų pasišventimą, nes ant kiek man yra žinoma, tai visi artistai dalyvavo visai už dyką — nepaisydami nei savo sugaišto laiko.

Tik dėja, kad į taip puikų koncertą atsilankė nepersidavusiai publikos, net daug ir kuopos narių nesimatė, o ypatingai tu, kurie susirinkimuose myli daug kalbėti ir kitus niekinti. Kas kas, bet nariai tai jau būtina turėjo pasistengti atsilankyti į kuopos rengtą vakarą. Tuomet, žinoma, ir kuopai ir artistams ir visiems atsilankiusiems butų buvę smagiau ir tiek daug padėto darbo vaisiai butų našesni.

Bet visgi nedateklų, girdėt, gal ir nebusia, bet pelno irgi nė kiek. Žodžiu sakant vakaras išdailės pusės nusisekė gana puikiai, bet finansiniai — nekaip. Vytautas.

Iš SLA. 3-čio apskrčio kuopų veikimo.

SLA. 86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa., laikytame susirinkime 13 d. balandžio turėjo gana skaitlingą susirinkimą, kuriame buvo balsavimas Pildomosios Tarybos ir rinkimas atstovo į Seimą. Atstovu išrinktas J. K. Mažiukna, pasižymėjęs SLA. darbuotumas. Nutarė surengti balių 3 d. gegužės, Lietuvos Sunų Draugystės svetainėje.

* o *

90 kp., Bridgeville, Pa., laikytame susirinkime bal. 13 d. buvo balsavimas Pildomosios Tarybos ir išrinko į Seimą delegatais J. Kazlauską ir S. Bakaną. Kiti tarimai, tai daugiausiai naminiai reikalai. Tik kažin kodėl 90 kp. nieko nerengia? Pernai turėjo porą parengimų, kurie nedavė jokio pelno iš priešasties lietaus, nes lyk tyčia per abudu parengimų lijo kaip iš viedro. Tai gal delto siemet ir nesiskubinama su parengimais. Bet nereikėtų nusigąsti praeities nepasisekimų.

* o *

92 kp., Courtney, Pa. Balandžio 19 d. buvau užvažiuavęs į Courtney ir suėjė 92 kp. rašt. D. Lekavičių ir pasiteiravau pas jį, kaip 92 kp. sekasi šioje mažytyje lietuvių kolonijoje, tai štai ką man draugas Lekavičius pasakojo: Jų kuopa jau po Naujų Metų gavo 8 naujus narius didelius ir 7 mažus — ir Vaikų Skyrių; viso labo 15 naujų narių ir tai tik bėgyje trijų mėnesių ir pusės ir tokioje mažoje kolonijoje, kaip Courtney. Tai jau reikia pripažinti didžiausią kreditas tos kuopos darbuotojams. Ir tai dar neviskas; gerb. Lekavičius pareiškė: „jei tik daugiau pasidarbuotų Kruopiūs su žvirbliu, tai galima butų dar daug daugiau gauti naujų narių, nes naujus narius gauti yra visai nesunku“.

Šios mažos lietuvių kolonijos SLA. 92 kp. darbavimas lai buna pavidžiū didžiuliū kolonijū SLA. kuopoms, kad ir pittsburgietėms kuopoms. 92 kp. dabar turinti 50 narių suaugusių skyriuje ir apie 13 narių Vaikų Skyriuje.

* o *

128 kp., Carnegie, Pa. Teko patirti iš 128 kp. draugų, kad jų kuopa yra nutariusi surengti balių 24 d. gegužės, A. P. L. A. svetainėje. SLA. 128 kp. parengimai visada budavo linksmi ir su skaitlinga publika, tai manoma kad ir šis parengimas bus linksmas ir skaitlingas. Tai Pittsburgho lietuviams bus progą išvažiuvus iš Pittsburgho dumų, arčiau prie žaliūmynų, praleisti linksmai laiką.

Apie kitų 3-čio apskrčio kuopų darbuotę pranešiu kitu karštu.

S. Bakanas, SLA. 3-čio apskr. sekr., 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.

207 kp., So. Manchester, Conn. Linksma pažymėti tas faktas, kad ir mūsų 207 kuopa pradeda po truputį darbuotis kaip naujų narių prirašinėjimui, taip ir kuopos išdė padidinimui. Bet to neužtenka — reikia dar daugiau gyvumo visame kuopos judėjime ir darbuose ir tik tuomet pasieksime reikalingų davinijų. Dar tik maža dalis kuopos narių dalyvauja kuopos reikalų svarstyje ir net neklausia kuopos valdybos nariai „pa-

miršta“ lankyti kuopos susirinkimus. Atsiminkite gerbiemieji kuopos valdybos nariai, kad esate išrinkti ne dėl kokios garbės, bet kad eitumėt savo urėdo pareigas.

Todėl šiuo metu noriu pranešti visiems kuopos nariams ir valdybai, kad į sekantį kuopos susirinkimą privalote atsilankyti kiekvienas narys, nes bus svarstomi toki reikalai, kurie yra svarbūs kiekvienam nariui. Todėl ateikite visi, kad vėliaus nebutų kokių nesmagumų.

207 kuopai būtina reikalingos agitatyvės prakalbos, kad paagitavus už SLA. Musų S. L. A. 4-to apskrčio valdyba privalėtų pasirūpinti surengimu prakalbų maršruto šioje apylinkėje. Čionai yra nemaža lietuvių ir todėl butų galima kuopas padvigubinti nariais, tik reikia pasidarbuoti visiems sutartinais.

A. Raguckas, 207 kp. pirm.

AUKA SLA. NAŠLIŲ IR NAŠLAICIŲ FONDUI.

Čionai prisiuočiu čekį ant \$324.01, kaip auką į SLA. Našlių ir Našličių Fondą. Šitie pinigai yra pelnas iš dviejų parengimų, kuriuos surengė bendromis jėgomis visos trys vietinės SLA. kuopos, butent: 18, 29 ir 223 kuopos iš Westville, Ill. Todėl meldžiu šiuos pinigus pervesti į SLA. Našlių ir Našličių Fondą. Tų kuopų parengimų aprašymas siunčiamas atskirai „Tėvynės“ redakcijai (Aprašymas jau tilpo pereinam „Tėvynės“ num. Red.).

A. A. Apanaitis.

P. S. Auka \$324.01 gauta ir jau pervesta į Našlių ir Našličių Fondą. Vardė SLA. nelaimingųjų narių tariau širdingos padėkos gerb. 18, 29 ir 223 kuopoms ir jų darbuotojams už tokią mižišnišką auką, kuri suteikiama mūsų organizacijos labdariniams tikslams ir nelaimingųjų narių sušelpimui. Dar kartą ačiū!

P. Jurgeliūtė — SLA. Sekr.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

„Tėvynės“ 17 num. tilpo pranešimas apie SLA. 273 kuopos susirinkimą ir rengiamą balių, kuris įvyks gegužės 10 d., 1924 m. Broliū Sakalauskų svetainėje, 248—155-th St. Vienok tame pranešime buvo įvykusi korektūros klaida miesto užvardijime. Buvo paskelbta E. Hamton, Ind., o tikrenybėje turėjo būti E. Hammond, Ind. Todėl šiuo metu klaidą atitaisome.

IS „KULTUROS“ B-VĖS DARBŪ.

Amerikos lietuviai susidomėję „Kultūros“ b-ve. Tarp jų ir T. M. D. eina derybos dėl jų dviejų kulturinių įstaigų darbuotės suderinimo ir sudarymo santikių, kurie duotų galimybę bendromis pastangomis žymesnių vaisių pasiekti. Del to gal bus įdomu šis tas apie tą b-ve patirti.

„Kultūros“ b-vė įsikurė 1920 m. gale šiauliuose. Tikrai savo darbą pradėjo dirbti 1921 metais. Pradžioj nedidelis narių skaičius, sudėjęs kooperaciją pagrindais po šimtą kitą auksinu, ėmėsi knygų leisti. Nors mažais pinigais daug kas nebuvo galima padaryti, bet dar tuomet vienos kitos knygelės „Kultūros“ b-vės neskaitytingų knygų tarpe buvo labai žymios. Ir jos tikrai askyrėsi nuo kitų knygų savo dailia išvaizda ir darbo atlikimu.

Tuo „Kultūros“ b-vė tuojuo įgijo pasisekimą. Ji ir toliau eina tuo pačiu keliu, lavindama skaitytojo grožės skonį ir tuo ji versdama knygas branginti. Bet ir turinio atžvilgiu „Kultūros“ b-vė stengėsi daug nau-

jo įnešti į mūsų literatūrą. Greitai įsivyravusio mūsų knygų rinkoj vadovėlių ir šiaip naudingų skaitymui knygų leidimo, „Kultūros“ b-vė padarė didelį žingsnį pirmyn, vaikų literatūrą gamindama. Leisdama „Gyviųjų paveikslus iš Bremo“, Seinigo Mąstomąją pašišybą, Rafaelio, ir Feurbacho paveikslus, davė mums tą, ką tik aukštai kulturingos tautos savo literatūra turi. Tuo parodė, kaip pigiai galime ir mes savo literatūrą praplėsti ir pakelti, pasinaudami kulturingesniųjų kaimynų jau atliktu darbu.

Toliau pradėta leisti iš ukio srities knygų. Lietuvos sugriautam, bet sparčiai kylantiam, ukiui buvo duota „Ukio statyba“. Musų ukis turi per kooperaciją pakilti ir kartu plėngvinti kapitalistinio ukio sunkias pasekmes. Išleista vadovėlyje „Kame išganymas arba kas yra kooperacija“ tas aiškiai parodyta. Leidėjai žada sparčiai ir toliau šioj dirvoj dirbti, perimdami nuo kooperacijos bendrovėjų ir „Sodžiaus Kalendariaus“ leidimą.

Be minėto pašišybos vadovėlio buvo leidžiama ir daugiau vadovėlių. Aidos „Jaunūčiai dainėliai“, Busilo „Aritmetikos uždaviniai“, S. Brašiškio „Raštas“ ir tt. Visi yra ne koki kopija senųjų vadovėlių, kurie tikrai vienas į kitą panašūs, bet yra bandymai naujais keliais eiti remiantis paskutiniaus mokslo vaisiais ir įvedant darbo principą. Vadovėlių leidime manotoj pakraipoj toli eiti. Ruošia naujus dailiaraščio, pašišybos, istorijos geografijos ir gamtos vadovėlius, elementorius ir skaitymo knygas.

Bet neužmiršta literatūra ir suaugusiems šviesti. Išleista „Norvegai“, „Jung. Amer. Valst.“, „Iš tamsios praeities į šviesią ateitį“ (kultūros istorija), Bacho „Ekonominiai bruožai“ minėtosios kooperacijos ir ukio knygelės. Šioj srityj ruošijama ir leidžiama visa eilė naujų knygėlių, iš kurių bus sudarytas knygynėlis suaugusiems šviesti. „Kultūros“ b-vė, išleisdama visam pasaulij pagarsėjusių raštų, įnešė didelį indėlį į mūsų literatūrą. Čia paminėsim M. Tveno „Princas ir Elgėta“, 1001 naktis, — pasakų rinkinius „Reineke Lapinas“, „Don Kichotas Mančietis“, Osk. Wilde „Pasakos“ ir tt. Taip pat paminėtinos knygos, kuriose keliamos aikštėn mūsų liaudies menas. Binkio-šimonio „Dainos“, Šimonio spalvuotai iliustruota „Eglė žalčių karalienė“.

Daug dar kitų sričių palietė „Kultūros“ b-vė savo leidžiamomis knygomis. Bet ypatingai ateityj mano tą darbą išplėsti sudarydama dvi pagrindines raštų serijas: 1) klasinių raštų vertimai ištais ir santraukose, ir 2) moksliniai populierinių raštų serija.

Be to, leidžia „Kultūros“ žurnalą, kuriame trumpesniuose ir imanomesniuose straipsniuose liečia įvairius mokslo ir gyvenimo klausimus. Šitie straipsniai yra lyg įžanga į platesnių ir rimtesnių raštų skaitymą iš moksliniai populierinės knygų serijos. Žurnalas turėtų būti arčiausias ryšys tarp rašytojo ir skaitytojo. Reikia tik, kad jis koplčiausia pasklistų, ne tik Lievoj, bet ir Amerikoj.

1923 m. „Kultūros“ b-vė pradėjo organizuoti mokslines paskaitas. Pirmosios buvo padarytos šiauliuose, vėliau įvairiose kitose vietose. Jų pasisekimas pažadino „Kultūros“ b-ve imtis plačiau tokias paskaitas organizuoti. Nutarta steigti įvairiais klausimais epizodinius kursus, kurie su laiku turi virsti liaudies universitetu.

Bet kad tas švietimo darbas, ypač suaugusių, geriau sektųsi, taip pat, kad knygos galėtų betarpiai pasiekti skaitytoją, organizuojami „Kultūros“ būreliai, kurie sudarys tikras bazes visoj Lietuvoj ir sujungs liaudį Mokyti. Seminarijos mokytojas. su šviesuomene. F. Brašiškis,

SHENANDOAH, PA.

A. + A. Elena Truskienė atsisaky su šiuo pasauliu 11-tą dieną balandžio, 1924 m., iš priežasties susiželdimo, kurį apliaktė 4-tą dieną sauso aidama per savo kiemą; nelaiminga parpuolė ir nusilaužė koją, tada buvo paimta į Faunten Spring Ashland ligonbutį ir po visų pastangų ir geriausių gydytojų turėjo atisikirti su šiuo pasauliu.

A. v. velionė iš Lietuvos paėjo: Kalvelių kaimo, Veisiejų parapijos, kuri turėjo 64 m. amžiaus; paliko dideliam nuludime savo antrą vyrą J. Gasiliauską. Su pirmu vyru Adomu Truskuo velionė pragyveno 31-nus metus, o su antru, Jonu Gasiliauku, 3-is metus. Taipgi paliko didžiausiam nuludime tris dukteris ir tris sunus: Marijoną Labutienę iš Swoyersville, Pa., Pauliną Zakavičienę Lietuvoj ir Eleną Kazlauskienę iš Shenandoah, Pa.; suņus Mykolą ir Vincą Newark, N. J., o Matėušą Ackerman, Mich.

A. a. Elena buvo visų labai godojama ir prigulėjo prie įvairių moterų katalikiškų organizacijų. Taipgi prigulėjo prie Sv. Kazimierio draugijos Kaune, Lietuvoj.

I laidotuves susirinko beveik viso miestelio lietuviai, nes ji pragyveno ten apie 30 metų; laidotuvsė dalyvavo virš 40 karietų; kvietkinės dovanos buvo labai skaitlingos. Velionė likosi palaidota su visomis katalikiškos bažnyčios apeigoms. Kunigas Kasaitis pasakė labai graudingą pamokslą. Velionė palaidota Sv. Jurgio kapinėse.

Lai buna jai lengva šios šalies žemėlė.

Dalyvavęs šermenise.

Kuopu Susirinkimai

Greenfield, Mass. SLA. 297 kuopos susirinkimas įvyks 11 d. gegužės, 2 val. po pietų, 19 Elm St., pas Albertą Tamulį. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti ir užsimokėti mokesčius. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 297 kuopos.

S. J. Kazlauskas — sekr. Inkerman, Pa. SLA. 79 kp. susirinkimas įvyks gegužės 11 dieną, 2 val. po pietų, A. šiugždinio svetainėj. Kviečiami visi nariai ir narės atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 79 kuopos.

P. Tamašiusas.

TIK PATRINKIT JUOMI. Kuomet jus kankina skaudūs atakos reumatizų skausmų, ar užpuola neuritai, strabizmas, migrenos, ar nariai ir muskulai — koks nespėjimas palengvinti pasitarnauti patrinti su Ruffles. Ir tuojau pajautama malonių deginanti šiluma bei skausmas išnyksta. Viskas! Viskas! Nėra reikalo kankintis turint po ranka tokią tikrą pagalbą. Pats-Exposieris tikrai pagarbė ir jums, kaip jįsi pagarbėjo neskaitytojiem tūkstantiam žmonių per daugelį metų. Viskas! Patrinkite jį koka parankioje vietoje. 50c. ir 70c. už bonką aptiekose. F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Puikiai Pasirėdęs Jaunikaitis. Galit dvelti naujai supuoyta sūta: Stikliniai šluostiniai šermitukai: Jūsų pirštų nagai gali būti puikiai nupoliruoti. Ir lygiai, šviesiai nuakustas veidas. Bet — jei jūsų galva plina plikimam — tai tas sugadina viską. Ke tokiam atsitikime namams apie jus juos patalpinę paselgti? Viskas juos patalpon, padaryti gerą įspėjimą, nusiė nikiak, jei jus pradėtė kanyti savo galvą ir barstyti nevarias pleiskanias po visą kambarį. Naudojkit Gammam optikose Ruffles 65c. už bonką. Pileks au mirtingai priėmė! Užlaikykite švę kitų pagarbėje. Tik su truputėliu patrinti kit galvos ošė kiekviena vakarą per kokią dešimt dienų ir dangaus reikės jums gėdintis susitinti savo akrybėle, hie kur. Pleiskanias švęs vėdinti! Ir trumų laiką ir po to, vietas ku reikia daryti, tai reikartėlis patrinti galvos ošę su Ruffles, ir dangiau nūkuomet pleiskanias jui nekankina. Koks skirtingas tuomet bus! F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli Auksiniai, naujo stiliaus po \$1.50
Mažesni Auksiniai 75
Paukuoti 50

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai — po \$1.00 ir 75c.; paukuoti — po 50.
Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos-pečėtis

Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po \$3.00
Geležinės Pečėtis, išpaudžiamos į popierą \$5.00
Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo apdarais su raktu ir 50 lakštų parduoda tiktai už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirūpinti ingyti viršui pabriežtus kuopoms būtina reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekančiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

LIETUVIAI AMERIKOJE

BROOKLYN, N. Y.
J. Vaičkaus Dramos Teatro
Atidarymas.

Kai jau buvo „Tėvynėje“ minėta, balandžio 26 d., Kismet Temple teatre, Brooklyne, įvyko J. Vaičkaus Dramos Teatro atidarymas. Vaidinta keturių veiksmų drama „Per laurus į širdį“. Pati drama, — ot taip sau. Nieko joje gilaus, praklausus ir ryškiai pamokinančio nėra. Apart to, per daug iš-
tęsta ir vietomis nuobodi. Butų daug tyksliau padaryta, jei šito svarbaus įvykio — J. Vaičkaus Dramos Teatro atidarymo pažymėjimui, būtų pasirinkta kas nors abelnai lietuvių publi-
kai suprantamesnio ir artimesnio. Dramos turinys jau buvo apasakotas „Tėvynėje“, todėl čionai to nemini.

Bet vaidinimas, tai tiesiog sužavėjo visą publiką! Taip ir girdi publikoje šnibzdant: „Jie ne vaidina — jie tiesiog gyvena scenoje“. Ir tikrai vaidintojai gyvena tą dramą, o ne vaidino. Amerikos lietuvių scenoje tokį vaidinimą pirmu kartu išvydome ir todėl jis mus sužavėjo ir kartu pradžiugino. Pagaliau, ir mes, amerikiečiai, susilaukėme savo scenoje tikrojo vaidinimo — tokio vaidinimo, kokio nė vienas iš mūsų nesitikėjome.

Negana, kad iš Kauno atvykusieji artistai mus sužavėjo savo puikumu vaidinimu, bet ir mūsų vietinių artistų negalime pažinti — visai kiti žmonės. Tai mat ką padaro žinovo ir spe-
cialisto darbas kelių mėnesių laiku. Ir čionai gerb. J. Vaičkui tenka visas kreditas, kaipo gabiam ir sumaniam teatro mo-
kytojui.

Vadovaujama Eugėnijos rolę vaidino neseniai atvykusi iš Kauno ponis P. Tandžiulytė-Skrabutėnienė, kuri savo puikumu vaidinimu, aiškia gražia kalba užstebė visus kitus vaidi-
las. Tai buvo tikroji vakaro žvaigždė!

Antrąją rolę — Grigaliaus Tesmano vaidino pats p. J. Vaičkus. Tai yra labai sunki rolė, tačiau p. Vaičkus ją per-
gyveno taip natūraliai taip tikrai, kad matai ne artistą, o pa-
tį jo žmonos pasiekty laurū sumintą Grigutį ir jauti jo sie-
los skausmus... Ypač užbaigoje p. Vaičkus buvo taip naturalus, kad traginga Grigaliaus mirtis surakina publiką kapų tyla ir jautresnės sielos žmonėms ver-
žiasi iš akių susijudinimo ašara. Vietomis p. Vaičkaus kalba ga-
lėjo būti aiškesnė.

Zonenberga vaidino, p. J. Di-
kinis, kurio gražus vaidinimas, aiški kalba rodo, kad p. Dikinis yra geras, pirmieji vaidila, nors jis ir neturėjo progos paro-
dyti savo gabumų trumpoje Zonenbergo rolėje. Apart to, p. Dikinis vaidino dar dvi roles —
Povilo Braislausko ir Tsembecio, nors ir nebuvo programoje pažymėtas jo vardas, kad jis šias roles vaidina. Ir pastebė-
tinas tas faktas, kad vaidintose p. Dikinio rolėse, kurios taip skirtingos viena nuo kitos savo karakteriu, ypač laikrodininko Braislausko — Eugenijos tėvo, visose matai ne p. Dikinį, bet skirtingą artistą, pilnai gyvenan-
tantį vaidinamų tipų karakteri-
rį.

Žodžiu, visi trys iš Lietuvos atvykusieji artistai: J. Vaičkus, J. Dikinis ir P. Tandžiulytė-Skrabutėnienė yra tokiais artistais, kokius užtikiname tik pir-
maeilėje Amerikos garsesniųjų teatrų scenoje. Visas skirtu-
mas gali būti tik tame, kad Euro-
pos artistai prisilaiko kiek ki-
tokios vaidinimo technikos, ne-
gu Amerikos artistai.

Iš vietinių artistų — J. Vaič-
kaus Dramos Studijos mokinį, debutavo sekami: T. Bascekaitė — Katrės rolėje, F. Mor-
kus — Znoiko ir Ermano rolė-
se, O. Skuodienė — Ponios Do-
ros rolėje ir J. Valentis — Ku-
nigaikščio Volockio rolėje. Pa-
pildomasias roles vaidino: K. B. Kraučūnas — Fotografą ir Gydytoją, P. Mažeikiūtė — Mari, Lapinskiūtė — Tarnaitė.
Apie papildomasias roles ne-
prisina ką nors tarti, nes nebu-
vo progos vaidiloms pasirodyti. Debutantams būtų galima vie-
na-kita pastaba padaryti. Bet
atsižvelgiant į tokį trumpą lai-
ką jų mokymosi ir prieg tam-
dar, atstojusiems šeimais to-
kių artistų, kaip Vaičkus, Diki-
nis ir Skrabutėnienė, reikia tik
pasidžiaugti, kad jie tokiu
trumpu laiku suspėjo tokia
milžiniška pažanga padaryti ir
tokios aukštumos tikrojo meno
srityje pasiekti. Jie jau toli
gražu ne tie artistai, kokius mes
ligi šiol matydavome Brookly-
no lietuvių scenoje. Jų vaidi-
nimas netik neįsė jokio diso-
nanso abelnoje vaidinimo har-
monijoje, bet net nebuvo galima
pastebėti, kad jie yra tik prade-
dantieji debutantai. Jie buvo
lyg papildomoji jėga pačiam
vaidinimui ir tik kai kur pasiro-
dydavo neįžymūs amatoriškų
vaidinimų liekanų požymiai ir
štyvumas. Bet sakau, visai ne-
žymus ir net nekenksmingas
abelnam vaidinimui. Ir jie jau
daug didesnėje dalyje pergyve-
no savo roles.

Butų galima pastebėti keletą
techniškų trūkumų, bet žinant
visas kliutis ir sunkias vaidini-
mo sąlygas, negalima užtai kal-
tinti spektaklio rengėjų. Visų
svarbiausių trūkumas, tai sve-
tainės netikumas. Netik kad
nebuvo galima tinkamai pri-
ruošti nekurių scenų delei at-
tinkamų dekoracijų stokos ir
jų pastatymui tinkamų prietai-
sų trūkumu, bet ir pačioj sveitai-
nėje yra labai prasta akustika
ir sėdint vos viduryje salės, jau
sunkiai galima girdėti net gar-
siai kalbamąsias vietas, jau ne-
kalbant apie tyliau išpildomas
jausmingąsias dalis. Tas suma-
žina abelną vaidinimo išpu-
dį. O scenų permainos, delei įvairių
trūkumų, tulais atvėjais truk-
davo net viršaus pusvalandžio,
kas labai užtesė jau ir šiaip ilgą
veikalą. Vaidinimas užsitęsė
iki 1 val. naktį (ko profesiona-
liam Amerikos teatre niekuo-
met neatsitinka), nors ir buvo
pradėtas vaidinimas tik 10 mi-
nučių vėliau, negu buvo garsin-
ta. Kaip rodos ir tas mažas
suvėlavimas įvyko delto, kad
publika laiku nesuirsinko. Jau
ir truputį pavėluotai pradėjus
vaidinti ir tai dar, bebaigiant
vaidinti pirmąjį veiksma, nema-
ža publikos atėjo.

Publikos, kurios buvo tarpe
700-800 ypatų, užsilaukymas —
lietuviškas... Atėję laike vaidi-
nimo tranko kedes, kad net visa
svetainė skamba. Arba vėl
apygarsiškai šneka tarpe savęs,
arba vaikams leidžia šukauti.
Tokiais publikos užsilaukymas
stačiai nepakenčiamas, nes tas
kliudo netik ramiems klausyto-
jams, bet ir pačius artistus ner-
voja. Jeigu mes reikalaujame
gero vaidinimo iš artistų, tai ir
patys turime mokėti savo role
vaidinti — ramiai užsilaukyti.
Tik tuomet galėsime pasirodyti
kultūringais žmonėmis ir pilnai
priaugusiems prie gero teatro.
Šitokių šposų amerikų teat-
rų publikoje nėra, to neprivalo
daugiau ir pas mus būti!
Abelnai imant, šis p. Vaič-
kaus pirmasis vaidinimas yra
pirmutine drama, kurią Brook-

lyno lietuviai matė savo scenoje
visais žvilgsniais puikiai pasta-
tytą. Šituo vaidinimu p. Vaič-
kus ir jo bendradarbiai padarė
tikrai puikią pradžią ir patiesė
tvirtą pagrindą mūsų scenai į
platus meno pasaulį. Todėl
norisi suukti: Valio Vaičkaus
Dramos Teatras!

Neva kritikas.

WATERBURY, CONN.
Iš L. M. G. K. veikimo.

Vietinio Liet. Mot. Globos
Komiteto skyrius per praėjusius
metus, t. y. nuo atsilankymo
gerb. Slezevičienės ir Vencienės,
yra prisidėjęs prie šelpimo Lie-
tuvos našlaičių su apie \$1,700.
Nors Waterburis nėra perdi-
žiausia lietuvių kolonija, paly-
ginus su kitais lietuvių apgy-
ventais miestais, bet šioje lab-
darybės srityje stovi pirmoj vie-
toj po Chicagos. Jeigu visos
lietuvių didesnės kolonijos būtų
prisidėję prie šelpimo Lietuvos
našlaičių po tiek, kiek Waterbu-
ris, tai L. M. G. K. galėtų už-
laikyti ne virš dviejų šimtų na-
šlaičių, bet kelis kartus daugiau,
surinkdamas iš visos Lietuvos
našlaičius, bei beturčių tėvų vai-
kus, kuriems galėtų duot tinka-
mą išauklėjimą, kad jie ateityje
būtų naudingi žmonijos nariai.
Tokiū budu mes palengvintume
neturtingos Lietuvos liaudies
gyvenimą, ant kurios puola na-
šlaičių užlaikymas ir atsakomy-
bė, ir pakeltume ją ekonomiškai
ir kultūriškai. Likę našlaičiai
be globėjų paprastai turi augti
žiauriose apystovose, kame tan-
kiausia užauga kitų pastumdė-
liais, bei tvarkos ardytojais ir
todėl valstybė turi užlaikyti
daug tvarkos palaikytojų ir
nustoti produktyviškų darbin-
kų. Kada mes didžiumoje su-
sirasim ko verta yra labdary-
bė, ką mes galime atsiek padė-
dami kitiems pakilt, tai ir mes
patys pakilsim ir mūsų gyve-
nimas sušvelnės. Musų visų
bendras tikslas yra: išvysti šį
pasaulį laimingesne gyvenimo
vieta, o laiminga vieta nebus
tol, kol pas mus bus egoizmas,
pavydumas ir skriaudos. O
kur yra labdarybė, užjautimas
ir pagalba kitiems, ten visom
blogom ypatybėm nėra vietos.
Mes šelpdami našlaičius netik
jiems darome gerą, bet daro-
me gerą visai žmonijai. Kaip
gerai išauklėtas ir apsviestas
žmogus visur yra pageidauja-
mas — naudingas, taip blogo
išauklėjimo tamsunas visur yra
blėdingas ir priešas progreso.
Mes amerikiečiai lengvai ga-
lėtume paduoti Lietuvos našlai-
čiams ir moksleiviams pagalbos
ranką, jei mes tik po vieną do-
lerį ant metų jiems paaukaume.
Tuomi mes savęs visai
nenukskraustume, o kartu rastu-
me sau tame smagumą, kad at-
likom savo, kaipo civilizuoto
žmogaus, pareigas eidami pro-
greso link.

Pereitą vasarą lankėsi Lietu-
voje vietinio L. M. G. K. sky-
riaus daugiausiai dirbęs ir au-
kavęs narys p. P. M. Devenis,
kuris savo akimis matė L. M. G.
K. prieglaudas ir iš kurio lupų
teko išgirsti, kad L. M. G. K.
netik pavizingai darbuojasi
auklėjime kudiškių, bet ir neša
šviesesnę ateitį mūsų šaliai.
Taigi vietinis skyrius, suprasda-
mas reikalingumą šelpiti Lie-
tuvos našlaičius ir žinodamas, kad
7 d. gegužės visoje Lietuvoje
yra renkamos aukos našlai-
čiams, nutarė surengti margu-
mynų vakarą 11 d. gegužės, kad
tuomi prisidėti prie bendro L.
M. G. K. veikimo. Vakarą
įvykis nedėlios vakare, Duggan
Gym. Hall. Programą išpildys:
L. D. D. „Rytas“, sulošdami
2-ųjų veiksmų komediją „Piršly-
bos“; p. O. Laskevičienė, p. A.
Radvila, p-lė A. Laskevičiūtė—
solistai; p-lė E. Laskevičiūtė —
pianistė ir p-lė Valantavičiūtė.

tė — šokikė.
Yra labai pageidaujama, kad
kiekvienas atsilankytų į šį pa-
rengimą, iš kurio apturės du
nuopelnus: pamatys teatrą, pasi-
klausys dainų, muzikos ir pa-
rems labdarinę kultūrinį tiks-
lą.
J. Kronkaitė.

NEWARK, N. J.

Seniaus buvusi gana veikli ši
kolonija aukų rinkimo ir politi-
kos darbuose, pastaruoju laiku
beveik visiškai aptilo, tarsi jau
viskas atlikta ir nebėra kas
daugiau veikti. Nereikia nei
prakabų, nei kitų parengimų...
Čionai susitvėrė Amerikos
Lietuvių Piliiečių Klubas, kuris
turi gana skaitlingai narių ir
rengiasi prie ateinančių rinki-
mų. Taipgi pagelbsti nepilie-
čiai išsiimti Amerikos piliety-
bės popierus. Gegužio 9 d.,
Lietuvių Salėje, 180-2 New
York Ave., Klubas rengia „pa-
sirykimo“ balių su gražiu pro-
gramu.

Sekantis yra „Varpo“ choras,
kuris pasižymi didesniu veiki-
mu dailės srityje. Nors dar ne-
senai šis choras susitvėrė, bet
nemažai nuveikė ir kitiems pa-
sitarnavo savo dainomis ir taip-
gi gegužės 4 d., Lietuvių Salė-
je, choras pastatė scenon ore-
retę „Sylviją“. Choras turi
daug narių ir rėmėjų.
Newarkietis.

LIETUVAI PAGRAŽINTI D-JOS RINKLIAVOS KO- MITETO ATSIŠAUKI- MAS.

Per nedaugelį metų Lietuvai
pagražinti Draugija išsivystė į
didelę kultūrinę organizaciją.
Jos darbas labai svarbus ir pla-
tus. Draugijos idėja pagražinti
ir kultūrinti savo mylimą,
gamtos atžvilgiu, Tėvynę, kiek-
vieno tautiečio širdyje iškėlė
iškilmingiausius jausmus.

Draugijos iniciatyva buvo su-
rengta International Garden
Cities and Town Planning Fed-
eration daržnamų miestų planų
paroda pernai met Gotenburgo
mieste. Dabar eina susirašinė-
jimas apie perkėlimą šios paro-
dos Kaunan pritaikius prie žė-
mės Ukio parodos.

Medžių sodinimo šventę, su
savo begalo įspūdinga misterija,
reikia išvystyti į Lietuvos
Gamtos šventę, reikia leisti eilę
įvairių knygelių, reikia dėti
kuodaugiasiai pastangų, kad
mūsų purvini miesteliai gautų
kultūringesnę išvaizdą, reikia
sutvarkyti gražias gamtos vie-
tas.

Draugijos 1923 m. visuotinas
susirinkimas nutarė sutvarkyti
brangias mums istorines vietas:
piliakalnius ir tt.

Draugija skelbia istorinių
vietų registraciją. Iš visų prane-
šimų matyti, kad visuomenė
prielankiai priėmė šituos suman-
nymus ir butinai reikalauja tas
brangias vietas kuokubusiai
sutvarkyti.

Ar neskaudu girdėti, kad
Gedimino kalnas Veliuonoje, kur
žuvo Lietuvos Didysis kuni-
gaikštis Gediminas, Vilniaus
mūsų sostinės įkurėjas, dar ne-
padarytas Lietuvių Tautos par-
ku; kad Birutės kalnas, Palan-
goje, nesutvarkytas; kad ant
visų kitų istorinių vietų ganosi
galvijų bandos?

Draugija pasiėmė atlikti vie-
ną didžiausių kultūros darbų ir
gal netoli tas laikas, kada ant
gražiai sutvarkytų ir medžiais
apsodintų piliakalnių skambės
dainų ir dudų orkestro aidai.
Tautos garbė reikalauja, kad
tai įvyktų kuogreičiausiai.

Vilniaus 600 m. Jubilėjaus
šventė duoda progos kiekvienam
tautiečiui atlikti tautos kultū-
ros kėlime svarbią pareigą.
Musų ainiai, visos užsienis te-
žiuri stebėdamosi į mažutę Lie-
tuvų Tautą vygdančią tokį
darbą!

Teskamba Geležinio Vilko
kaukimas kiekvieno ausyse:
„Jeigu tavo tautos kultūra,
jeigu tau Vilnius brangus, au-
kok nepaprastą Vilniaus Jubi-
liejaus auką!
Lietuvai Pagražinti Draugi-
ja:

Centro Valdybos Pirminin-
kas (pas.) kan. J. Tumas.
Rinkliavos Komiteto Pirmi-
ninkas (pas.) J. Meičis.

PADEKA.

Šiuo taru širdingą aciū S.
L. A. organo „Tėvynės“ admi-
nistracijai už siutinėjimą man
taip rimto ir išsėmiamai Lietu-
vos išievių gyvenimui Amerikos
šalyje nušviečiančio visais
žvilgsniais laikraščio „Tėvy-
nės“. Bet, kadangi mano mo-
kyklos vaikučiai, kurie labai
myli skaityti ir kaikurie net po
kelis sykius perskaitę neturin-
tingo mokyklos knygynėlio
knygas, bet del lėšų ir tinkamų
knygų stokos negalima jų švie-
sos troškimo bent dalinai pa-
tenkinti, drįstu atsikreipti prie
gerb. Amerikos vntauečių pra-
šydamas parenti musų mokyk-
los knygynėlį, siunčiant jam jau
perskaitytų ir nereikalingų 10—
15 metų vaikų amžiumi pritaikin-
tų knygelių ir šiaip literatūros,

kas bus priimta su dideliu dė-
kingumu. Siųsti prašoma ap-
draustai (registruotai) antrašu:
Lithuania, Tauragė, Žygaičiai,
mokyt. A. Čepuliu.

Mok. A. Čepulis.

STRAIPSNIS 70.

Užkietėjimas.

Iš visų mažiųjų kudiškystės nega-
liavimų mažai yra tiek daėdančių ir
lakai taip sunkiai pataisomų kai
vidurių užkietėjimas. Išrodyti visas
priežastis ir paaiškinimus to negalia-
vimo užimtu per daug vietos. Lai
užtenka pasakyti, kad veik visose
atvėjuose tiesioginė priežastis gali
buti budo, kurio kudio maistas, yra
paruošiamas. Tinkamas nustatymas
maisto, kad jis sutiktų su kudio
reikalavimais, dažniausiai už-
kietėjimą pašalina. Gyduolių labai

nebudru yra naudoti, jei daktaras to
nepataria.
Kad atitaisius šitokius dalykus,
mes rekomenduojame, kad iki penk-
tas mėnesių vartoti oatmeal van-
denį priengiant maistą. Po penk-
tas mėnesių pridėk oatmeal košelę
prie pieno ir vaisių sunkos, ypatingai
apelsinų sunkos. Laike antrų metų
kepta obuolienė arba perkošta sun-
ka slyvų gali buti duodama.

Svarbiausia už viską, vienok, yra
anksti pramokinti kudiķį prie regu-
liariškų judėjimų vidurių. Geriausias
laikas tai tuoj po pusryčių, ir kudi-
kiui augant reikia neleisti nei jo-
kiam žaidimui ar darbu trukdyti ši-
tam dalykui. Jauniasj kudiķį gali-
ma pripratinti prie skylutės ir pasod-
niant tam tikromis valandomis kas
diena, galima tą paprotį jam įkalti,
kas yra svarbu sveikatai.

Liuosuotojai nereikia dažnai var-
toti. Jie nusilpnina vidurių muskulius
ir išplečia pilvą. Ideališkas gydy-
mas susideda iš pralavinimo vidurių
reguliarisškai be pagalbos atlikti savo
funkcijas.

Tavo kudio pirmieji metai yra
svarbiausi. Jo pradžia gyvenimui pri-
klauso nuo maisto, kurį gauna per
šituos dyviklį mėnesių. Maistas,
kad išaugintų stiprius kaulus ir vik-
rias kojas, turi buti sveikas, maistingas
ir tuo pačiu sykiu lengvai su-
virškomas. Jei negali žindyti savo
kudio, pirmoji jusu mintis turėtų
buti Borden's Eagle Pienas. Per dan-
giau kaip 60 metų motinos ant jo
atsidejo. Gydytojai stipriai rekomen-
duoja Eagle Brand delto, kad jis sau-
gus, šviežias, lengvai padaromas ir
lengvai suvirškomas.

Skaityk šituos straipsnius atyžiai
kas savaitė ir pasidėk juos atėčiai.

DYKAI

Šie Visi Reikalingi
Namams
Daiktai
už Leibelius nuo
Magnolia
ir
Star Pieno

Tik del Gegužio, Birželio, Liepos ir Rugpjūčio
9-nių Kvortų Pilkos Palyvos Puodas del
Kepimo, Prezervų ir Virimo
DYKAI už 50 leibelių DYKAI

Kiekvienai šeimynkei reikia pieno ir cukraus ruošiant šeim-
nai valgi ir kiekvienai šeimynkei reikia puodų, indų, stiklų ir
puodelių, kuriuose valgi gaminti. Šeimyninės perkančios musų
rūšių kondensuotą pieną gali gauti šitas reikmenas visai be kaštų
visu taupant leibelius nuo blešinių. Dovanos, kurias matote čia
ant paveiklo, galima gauti vien musų premijų krautuvsė. Pa-
štu nesuimčiame.

SPECIALIS PASIULYMAS

Jei išrašysi šio apgarsinimo kuponą ir nuneši jį į arčiausią do-
vanų krautuve, žemiau nurodytus antrašais, arba prisiusi musus,
tai gausi Pavėiksluotą Dovanų Katalogą ir ypatingą dovanų kortą,
kuri skaitysis už 10 leibelių. Bus priimama tik viena tokia
korta nuo vieno pirkėjo duodančio 40 ar daugiau leibelių. Bile
musų Dovanų Krautuvsė apmokės šitą kortą su bile kitais leibe-
liais nuo šitų blešinių. Jei Tamos miesto nėra krautuvsė ap-
mokėjimui šitą leibelį ir Ypatings Dovanų kortos, tai prisiusk
jas musus, kartu su numeriu dovanos iš Pavėiksluoto Dovanų
Katalogo, ir mes ją prisiusime jums be iškaštų.

NEW YORK CITY.
44 Hudson Street
netoli Duane Street
434 West 42nd Street
netoli Ninth Avenue
1427 Third Avenue
netoli 80th Street
61 East 125th Street
netoli Madison Avenue
578 Courtlandt Avenue
netoli 150th Street, Bronx
BROOKLYN, N. Y.
370 Atlantic Avenue
netoli 4th Avenue
2 Sumner Avenue
netoli Broadway

LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
netoli 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street
netoli Newark Avenue
584 Summit Avenue
netoli Newark Avenue

NEWARK, N. J.
23 Warren Street
netoli Washington Street

BAYONNE, N. J.
325 Broadway
netoli 15th Street

Mes nuosirdžiai kviečiame atlinkyti bile kurį virš paminėtą Pre-
mijų Stojų su ar be leibelių apžiūrėti didelį ir gražų pasirinkimą
visokių reikalingų ir pagražinančių dovanų, kuriuos galite gauti
visai dykai už sutauptus leibelius.

„Taupykit Leibelius del
brangių Dovanų“

KUPONAS
Borden's Premium Co., Inc.
44 Hudson Street, N. Y. C.
Data: Gegužės 9, 1924.
Šis kuponas turi buti perkeistas į 15 dienų
nuo virš padotos datos ant Specialies
Dovanų Kortos.

Vardas (12)
Adresas (Lith.)

ŽMONIŲ SVEIKATA

„VIDURIŲ PRALIUSAVIMAS“.

Rašo Med. Stud. Al. Margers.

(Tąsa)

Tas yra normalu ir jo sveikatai nekenkia, žinoma, jei tik jo pilvas ir žarnos gali su tokiais maistais apsidirbti. Ir jis galėtų būti ramus, jei ne tie šarlatanų ir visokių pelnagaudų skelbimai, kurie su baisiausiu įtikinimu ir mikliausiu argumentavimu sveikam žmogui galvą apsuka, kad nepaisant ką tu valgai, o išmatų turi būti čiela kruva, ir tiek. Žmogus nusigąsta, na, ir perka, ir geria gyduoles, kad „vidurius praliusavus“. Bet kad jis valgo tokius maistus, kurie išmatų kuomžiausiai turi, tai juk vaistai daugiau jų nepadarys. Kaip tik priešingai, — gyduolėms praskiedus tas pačias išmatus, žmogui atrodo, kad jų dar mažiau išeina. Na, dabar, tai jau nejuokais žmogaus kinkos drebėti pradeda. Bėga vėl į aptieką, o ten juk net lentynos linksta visokiais patentuotais nuodais. Aptiekorius duoda, nes juk biznis yra biznis. Žmogus tik perka ir geria. Bet kur čia tau gėrimo pateks, — ima ir raudonų, ir geltonų, ir žalių ir dar kitokių pilių. O vis, matote, kad tik „vidurių užkietėjimą“ prašalinus. Vienok ką tu čia žmogau prašalinsi, kad čia nėra kas prašalinti. Suprantamas daktaras, taip pilvą ir žarnas visokiais nuodais bekaunuojant, ir tikroji, ne tik ta, kurią žmogus išvaizdinęs buvo, konstipacija atsiranda. Ot, štai jums ir ligonis! Bet jeigu šitas žmogus būtų tik nusiplovęs ant visokių patentuotų gyduolių ir jų garsintojų, ir būtų ieškojęs patarimų pas protingą žmogų, tai jis niekad sau ligos nebūtų įvaręs.

Bet sakiau, jog yra maisto produktų, kurie daug liekanų turi, na, ir daug išmatų žarnose palieka. Šitokiam maistui priklauso šie produktai: bulvės (apie 50% liekanų), kopūstai, morkos, nepikliauvota duona, žali kornai (apie 60—70% liekanų). Šitokius produktus valgant, be abejo, bus mėšlo. Čia ištikrųjų žmogui nereikės bijoti ir dejuoti, kad jo „viduriai neina“. Išmatų bus įvalias.

Šitokius maisto produktus visados reikia valgyti. Jie turi savyje gerą apštinę, taigi ir palieka jų žarnose. O kada ten yra pakaktinai išmatų, tai tos išmatos akstina bei erzina žarnas, na o žarnos veja jas laukan. Tada žmogus sako, kad jo „viduriai gerai eina“, ir jis jaučiasi puikiai. Nerikia nei gyduolių, nei kitokių paibelų.

Tik reikia atminti ir tai, kad valgant maistus, kurie turi daug išmatų, kartais išmatos pasidaro lyg ir perdideliais, perstorais ruliais. Žarnoms pasidaro gana

datų sunkaus darbo; jos dirba, dirba, pailsta ir sustoja. Žmogus jaučia, kad reikia eiti su savo reikalais, bet kas naudos, kad išmatos neišeina, ir tiek. O tai labai ryškiai įrodo, kad visados reikia valgyti ir skystų valgių, o labiausiai tai reikia nesigailėt vandens; gerk iš ryto atsikėles mažiausiai du stiklu vandens, gerk kitu du geru stiklu prieš pietus, po pietų ir einant gult. Matysi, kad vanduo tau kaulų nelaužys, neigi del vandens galvą skaudės.

Labai keistų, stačiai žioplų įsitikinimų žmonės turi kai del tankumo žarnas ištuštinti. Žinoma, kol jie nemato visokių šarlatanų skelbimų, kad tiek ir tiek sykių reikia per dieną žarnas ištuštinti, viskas su jais buna gerai. Bet kaip tik pamato, arba kitas jiems pasako, kad taip ar taip reikia daryti, tada jau jie neberimsta. Ir štai, kaip yra. Daleskime, jauna, sveikatos pilna moteris (ar vyras) pamatė ar tai skelbimą, ar tai girdėjo nuo savo draugės, kad būtinai reikia kas dieną po tris sykius „laukan išeiti“, vadinasi, žarnas ištuštinti. O ji ve „eina“ tik vieną sykį. O jeigu dar kaip ir tyčia tuo tarpu ji biskutį sušeraga, ot, sakysiu galvą suškauda ar ką, — dievulėli, gyduolių reikia! Kam? Žinoma, žarnoms; juk taip žmonės mano — tos nelaimingos žarnos visokių bėdų jiems pridaro. Taigi ir pradeda sveikas žarnas kamuoti, o pasekmės labai aiškios — konstipacija.

(Daugiau bus)

Nustokime Skriaudę Visuomenei

Pertankiai pas mus pasikartoją laikračių skiltyse mokslo profanacija. Ir žinoma didelei klaidinama neapsviesta visuomenė, kuri dar nesugebi atskirti mokslo — tikrų mokslinių žinių nuo daleidimų, spėjimų, vyliugystės ir tt. Tas neša mūsų visuomenei neapkaunojamą žalą ir skriaudą.

Gal nėra kitos šakos mokslo taip profanuojamos, taip vyliugingai išnaudojamos niekšų, kaip medicina. Sveikata yra brangiausias žmogaus turtas; nei vienas iš mūsų nenorime sirgti, skausmus kentėti, tuo labiau — mirti. Delei tos tai priežasties nuo atsiradimo žmogaus, iki dabartinių laikų, buvo skausmai, kentėjimai. Na ir sykiu su tuo atsirado šundaktoriai, čerauninkai, kunigai, raganos, užavėtojai ir tt., ir visi jie savotišku būdu gydo — stapdo skausmus. Bet tokis tyru mokslo neparemtas gydymas, atneša daugiau žalos, negu naudos. Išplatinama užkrečiamaslimpamas ligas, susendina ligas, kurias pačioje pradžioje lengvai būtų galima buvę pagydyti.

Pusė bėdos būtų, jei laikraščiai neprisidėtų tos profanacijos skleidime. Bet štai kur nepažvelgsi visur rasi pilnas skiltis laikraščio — lyg tyčia žymiausiose vietose vyliugingai skelbimai ir vis mistiškai stebuklingai „naujausia metoda gydymo“. Net ir tie laikraščiai talpina ir skleidžia nesąmoningas žinias, kurie neprivalėtų — kuri skelbiasi darbininkų, nu-

Gerbiami redaktoriai ir tiek neatskyria, kad pasiekti medicinos mokslą užima, neįskaitant prirengiamųjų mokslų, septinis metus laiko. Tiek reikalinga vien tik medicinos studijavimui. Tai kaip galima įgyti reikalingas žinias gydymui žmonių į du ar tris mėnesius, dagi be prirengiamųjų mokslų, neretai net suvis nemokša stveriasi gydymo? Ir vienok p. redaktoriai nerausdami deda skelbimus savo laikraščio skiltyse (Skelbimus tvarko ir laikraštini deda laikračių administracijos, o ne redaktoriai. Nei vieno laikraščio redaktorius už skelbimus neat-sako. Red.).

Jeigu toji skriauda, toji žala atsilieptų ant tikro daktaro kišenės, nesakyčiau nieko. Bet kad tas gydymo „humbugas“ nepaliečia nei kiek tikro daktaro, o tik skriaudžia ligonį, tankiausiai tamsų, neapsvieta darbininką, tai jau negerai. Štai pro mano ofiso langą matosi net trijų „humbugierių“ šundaktorių ofisai — ir man tas nei kiek nepakenkia. Todel primesti, kad šį straipsnį rašau išpavydo, būtų stačiai nesąmonė. Aš noriu tik atkreipti visuomenės dėmesį, kad kada ir užtarėjai darbininkų noriai parduoda tamsuolį darbininką už sidabrinę.

Ir musičiai lietuviai p. redaktoriai tankiai pasiduoda upui ir provokuojantioms žinioms ir nei neapsižūri, kaip įsiundo tamsias minias ant inteligentų profesionalų. Ir pasekmės tos, kad mūsų inteligentai yra neigiami. Vis mes užburtame rate, vis svetimtaučiais vadovaujami.

Štai artinasi laikraštinių suvažiavimas. Gal but jis ką nors naujo įneš mūsų gyvenimui. Bet dideliai aš nepasitikiu tokioms viltims, nes mūsų p. redaktoriai užimti ginčais — neturi laiko susidomėti bėgančiais, gilesniais gyvenimo reikalais. Prieg tam negalima ir jų taip didžiai kaltinti, nes jie pastatyti tokioje padėtyje, kad čia jis ir straipsnį turi parašyti, ir korektūrą padaryti, ir sulaužyti laikraštį ir tt. Žinoma prie tokios padėties redaktorius neturi laiko sekti mūsų gyvenimo, tuo labiau studijuoti gyvenimo klausimų.

Atšaldinta inteligentija, ypač profesionalai, užsidaro vieni sau, arba ir suvis atsitolina nuo lietuvių. Kokios-gi pasekmės to visko? Nugai kaip lietuviams stokavo inteligentiškų jėgų, taip stokuoja, nežiurint, kad kasmet čia pat, Amerikoje, ke-liatas dešimtų lietuvių užbaigia profesijos mokslą, bet jie bėga nuo savųjų. Jie iš praeities pasimokinę, kaip buvo pagerbti jų pirmtakunai ir kaip yra gerbiami dabartiniai profesionalai inteligentai.

Nusiminti ir nuleisti rankas — tai būtų nesąmanė. Reikia dirbti, reikia dvigubai aiškiau ir saugiau dirbti. Reikia skleistis apšvietą gyvu žodžiu ir raštu be paliovos. Reikia nurodyti naudingas, tikslingas knygas pasiskaitymui. Reikia drąsiai nurodyti klaidas, nesąžiniškumą, ar nesumanumą mūsų pseudovadų. Be pasiaukavimo, be kovos, be drąšos rimtai pasakyti į akis teisybę, nieko gera nesulauksi. Jei mūsų gyvenimo vairo vadai būtų buvę daugiau tyresnės sielos, daugiau teisingesni, daugiau atjaučiantį skriaudą artimo, tai ir visas mūsų gyvenimas šiandien būtų kitokis.

Tad laikraštinių suvažiavimas turėtų giliai ir nuodugniai išgvildinti gyviausius ir opiausius gyvenimo klausimus. Tai mano linkėjimas!

Dr. A. L. Graičunas.

VIENYBĖS SAVAITĖ

—nuo—

Balandžio 20 iki Balandžio 27, 1924.

LANKYKITE prakalbas, paskaitas, vakarėlius kolonijose rengiamus tą savaitę paminėti spaudos atgavimą!

UŽSIRASYKITE kas antradienį laikraštį „Vienybė“ (kaina metams \$4.00), kurio nuomos visi Amerikos laikraščiai pastebi.

KURIE užsirašys „VIENYBĖ“ laike Vienybės Savaitės tie gaus DOVANŲ — knygų vertės \$1.50.

VIENYBĖ,

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

DABAR UŽSIRASYK

“AMERIKOS LIETUVIŲ”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų mokslinių straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvių, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”

15 MILLBURY ST.,

WORCESTER, MASS.

Naujas Savaitinis Amerikos Lietuvių Laikraštis

“V A R P A S”

EINA KAS ŠEŠTADIENIS

Kaina Metams Suv. Valstijose \$2.00

Pusei metų 1.00

Užsienij ir Lietuvoj metams 3.00

Pusei metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit „V A R P A S“, kuris, nieko neužkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk į kvetetrą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiųsk „Varpo“ Administracijai, o gausi jį.

„V A R P A S“,

3251 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotus Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeiivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsirasysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,

307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

KALENDORIUS!

Kiekvieno žmogaus gyvenime būtina yra reikalingas Kalendorius, kad turėti kaip informaciją: apie šventes, istorinius įvykius ir šiaip gerų pasiskaitymų. Sandara šiais metais kaip tik ir išleido tokį Kalendorių, kuriame telpa daug eilių, informacijų ir šiaip naudingų skaitymų. Kalendorius kainu tik 25c. Tad prisiųsk pašto ženklialais, o Kalendorius Tams-tai bus pasiųstas. „Sandaros“ savaitinio laikraščio prenumerata metams Amerikoje \$2.50, Lietuvoje \$3.00. Kas užsirašys „Sandarą“, tas gaus Kalendorių kaip dovaną.

S A N D A R A,

327 E Street,

So. Boston, Mass.

DIRVA

Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis

Išaina Penktadienio, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00

Lietuvon metams \$3.00

Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A“

3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos“ Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

SARGYBOS BOKŠTAS

Vienatinis ir tikras Biblijos-Sventojo Rašto Išgulytojas.

„Sargybos Bokštas“ eina kas mėnesį. Didumas 16 puslapių. „Sargybos Bokštas“ suteikia dvasios peną tikintiems. „Sargybos Bokštas“ aiškina tokius klausimus, kaip: Kas yra žmogus? Ką reiškia tikėjimas? Kuri yra Tikroji Bažnyčia? O daugiausia aiškina Kristaus antrąjį atėjimą.

„Sargybos Bokštas“ gina tikrąjį tikėjimą. Jis yra didžiausios svarbos teisybės ieškotojams. Jis pašvęstas tikrai tikybiniam dalykam ir klausimams. Kaina \$1.00 metams Amerikoje; \$1.50 Lietuvoje. Pataria kiekvienam užsirašyti jo skaitytojas F. D. Yakas, Springvalley, Ill. Adresas:

„SARGYBOS BOKŠTAS“,

18 Concord St.,

Brooklyn, N. Y.

Skaityk Gyvenimą Visą Gyveimą!

GYVENIMAS

MĖNESINIS GRŪNOJO MOKSLO ŽURNALAS

Leidžiamas MOKSLO DRAUGŲ

Redaktorius Dr. A. KARALIUS

Gyvenimas kiekvienam svarbus, malonus, reikalingas ir naudingas.

Gyvenime surasite paskutines mokslo naujienas.

Gyvenime mokslas yra išdėstomas taip aiškiai, kad kiekvienas lengvai gali suprasti kadir keblius dalykus.

Gyvenimas netaraujia jokiom partijom ar sektoms; bet tik vienam grynajam mokslui, kurs siekia pažinti tikrą tiesą ir tikrąybę.

Nepraleiskit nei vieno gyvenimo numerio. — Išsirašykite Gyvenimą visiemis metams. — Tapkite Mokslo Draugais. — Gyvenimo vieno numerio kaina 20c. — vienų metų prenumerata \$2.00.

Siųskite užsakymus ir laiškų šiuo adresu:

GYVENIMAS,

3303 So. Morgan St.,

Chicago, ILL.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE“.

Dar Viena Dainininkė-Artistė Išvažiavo Lietuvon

Nora Gugienė.

Pasikeitimas meno jėgų tarpe Lietuvos ir Amerikos lietuvių bene sudaro vieną tampa...

Chicagiečiai išleisdami „savo“ Norą surengė jai iškilmingas išleistuves...

Chicagiečiai išleisdami „savo“ Norą surengė jai iškilmingas išleistuves...

Chicagiečiai išleisdami „savo“ Norą surengė jai iškilmingas išleistuves...

Chicagiečiai išleisdami „savo“ Norą surengė jai iškilmingas išleistuves...

VIETINĖS ŽINIOS

Muzikos Savaitė. Su gegužės 5 d. prasidėjo New Yorke taip vadinamoji Muzikos Savaitė...

gužės 8 d. — olandų, anglų, vengrų ir lietuvių; gegužės 10 d. — suomių, latvių, lenkų ir švedų.

Vaikas ar Mergaitė Bus šeštadieny.

Gegužės 10 d., 8 val. vakare, Schwaben svetainėje, kampa...

Atsilankė Viešnios.

Gegužės 2 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijoje ponis Nora Gugienė iš Chicago...

Pranešimas Lietuvių Liaudies Namų Bendrovės Reikalui.

Balandžio 28 d. laikytame Bendrovės Direktorių Tarybos susirinkime padaryta keletas...

Sustreikavo Geležies Darbininkai.

Pereitą savaitę sustreikavo New Yorke apie 8,000 geležies darbininkų...

Sugauta 64 Kišeniniai Vagiliai.

Balandžio mėnesyje New Yorko policija sugavo net 64 kišeninius vagilius...

AR ESATE MĖGINĖ TEPALAS Severa's Esko NUO NIESTANČIŲ IŠBĖRIMŲ? Kaina 50 centai PARSIDUODA VIŠOSE APTEKŠOSE. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

prakalbas ir nesitikėjo, kad bent kuris kalbėtojas, gavęs progos kalbėti, užgaulios jam nepatin...

Ramūs Gegužinės Apvaikščiėjimai.

Šiemet įvairiose New Yorko dalyse įvyko Pirmosios Gegužės apvaikščiėjimo susirinkimai...

KIEK MUSĖ VAIKŲ TURĪ.

Ragina naikinti muses anksti pavasarį, kad nedavus joms veistis.

ITALIŠKOS ARMONIKOS

Mes padirbame ir importuojame visokių pirmos klasės rankų darbo ITALIŠKŲ ARMONIKŲ...

NGL NORTH GERMAN LLOYD LAIVAKORTĖS

LAIVAKORTĖS i Lietuvą ir iš visų dalių Lietuvos per BREMENĄ ant naujų puikių laivų...

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

PINIGAI

Persiunciame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keičiusi ant visų New Yorko stočių.

žmogus tol nepatiria savo ignorantiskumo, iki jo vaikai nepradeda jam patarimus duoti.

Paieškėjimai

Paieškom savo tėvo Leonardo Česnulevičiaus, kuris jau daugel metų gyvena Amerikoje ir nuo jo jokios žinios negaunam.

Antanina Česnulevičienė, Mariampolės apskr., Igliaukos paštas, Igliaukos miestelis, Lithuania.

KOVA SU MUSIOMIS

Chicago sveikumo komisionierius Dr. Bundeson išpėja gyventojus išanksto pakelti kovą musioms, kurios jau pradeda atsirasti ir yra baisi žmonijos rykštė.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

PINIGAI

Persiunciame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keičiusi ant visų New Yorko stočių.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

žmogus tol nepatiria savo ignorantiskumo, iki jo vaikai nepradeda jam patarimus duoti.

Paieškėjimai

Paieškom savo tėvo Leonardo Česnulevičiaus, kuris jau daugel metų gyvena Amerikoje ir nuo jo jokios žinios negaunam.

Antanina Česnulevičienė, Mariampolės apskr., Igliaukos paštas, Igliaukos miestelis, Lithuania.

KOVA SU MUSIOMIS

Chicago sveikumo komisionierius Dr. Bundeson išpėja gyventojus išanksto pakelti kovą musioms, kurios jau pradeda atsirasti ir yra baisi žmonijos rykštė.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

PINIGAI

Persiunciame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keičiusi ant visų New Yorko stočių.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

LIETUVA WHITE STAR

N. Y., Cherbourg, Southampton; Išplaukimai kas Subata. Milžiniški laivai Majestic, Olympic, Home-ric. Greitas susisiekimasis su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE WHITE STAR LINE

N. Y., Plymouth, Southampton, Cherbourg ir Hamburga; Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greitai laivai. Greitas susisiekimasis su Baltijos uostais.

RED STAR LINE

N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antverpa; Zeeland ir Gothland (3-tia klasi). N. Y., Plymouth ir Cherbourg; Belgenland ir Lapland.

Uždaryti, privatiški kambariai. Geras maistas ir visoki smagumai. Kreipkitės prie vietinio agento arba PASSENGER DEPARTMENT, No. 1 Broadway, New York, N. Y.

GERA KNYGA.

Naminė Musė ir Uodas. SLA. nariai turėjo progą paskaityti skiltyse „Tėvynės“.

Už \$1.00 gausi dvi knygas. Vieną pasiųsi savo giminėms Lietuvon — kitą sau pasilaikysi. Užakymą ir pinigų siųskite sekančiu adresu: Dr. A. L. GRAIČUNAS, 3310 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

PINIGAI

Persiunciame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keičiusi ant visų New Yorko stočių.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

F. ŽIVATAS

Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate)...

PERLINĖS QUEEN KONCERTINOS YRA GERIAUSIOS

Padarytos iš 76 ir 102 raktu oktava ir trigubos. Visos pirmos klasės plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos.

AVT PARDAVIMO

Parsiduoda ukė su 80 akierių geros žemės, gerai budinkai, visos padarinės mašinos geros, 16 bandos, 2 arkliai, 6 kiaulės, 200 vištų.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupinio. BAMBINO Ireg. S. V. Pat. Biure. Majai ką jis daro!

PINIGAI

Persiunciame pinigus i Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai. LAIVAKORTĖS Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keičiusi ant visų New Yorko stočių.

GERIAU DABAR, NEGU VĖLIAU RUPINTIS SAVO SVEIKATA

Išsirašyk „GYDYTOJĄ“ pavelskuotą sveikatos žurnalą. Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa. Vice-Prez. — V. Kamarauska, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.

Sekretorė — P. Jurgelaitė, 307 W. 30-th St., New York City

Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa. Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Iždo Glob. — A. Mikelsonis, 66 Helen St., Plains, Pa. Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis, 322 Holbrook Ave., Detroit, Mich.

KONTROLĖS KOMISIJA

B. Saloveičikas, 17 Dwight St., New Britain, Conn.

J. Stankevičius, 118 Grove St., Wilkes Barre Pa.

A. M. Augunas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APSVIETOS KOMISIJA

T. Dundulis, 3507 Beach Ave., Chicago, Ill.

Račkauskas V. K., 10 Palace Gate, 8. W., Kensington, London, England.

Bajoras, Pr., 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y.

ĮSTATŲ KOMISIJA

K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

K. Jurgelionis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Z. Puiškaitė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA

A. F. Breckickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.

M. W. Bush, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y.

A. Ivaškevičius, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA

Dr. I. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.

Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.

Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA

J. Bulota, 1816 So. 13-th St., Springfield, Ill.

J. K. Maziukna, 1434 Sheffield St., N. S. Pittsburgh, Pa.

L. Savickas, 430 Leggett St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

P. Jurgelaitė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

P. Petraitienė, 143 Stete Road, Dowagiac, Mich.

E. Mačinskienė, 3418 Lowe Ave., Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APĖLIACIJŲ KOMISIJA

J. Katkauskas, 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio.

A. Apanaitis, 207 Moore St., Westville, Ill.

K. Skufinskas, 216 So. 17-th St., Herra, Ill.